

МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ

№ 10 (435)
 ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1997 РОКУ
 25 травня 2017 року

З ЮВІЛЕЄМ, УНІВЕРСИТЕТЕ!

*Тоді бував квітневий цвіт,
 Коли прийшли до тебе вперше.
 Ти мріяв здивувати світ
 І стати першим серед перших.
 Відлунює минулий час
 З аудиторій, кабінетів
 Й спинитись змушуєш ти нас,
 Й задуматись коло портретів
 Тих, хто зводив твій дах*

*Для днів майбутніх медицини,
 Когось відніс вже долі птах
 В позасвіті від України.
 Ти – храм науки і освіти
 Й здоров'я краю оберіг,
 Ти можеш душу освятити,
 Ведуть до Тебе сто доріг.
 Твоїх здобутків не злічити
 Й числа не знаєш нагород.*

*Ти є творцем ідей, еліти,
 Свої знання несеш в народ.
 Тебе до себе кличе світ
 Й вже відчинив не двері – браму,
 Бажаю многих й благих літ
 Всім прихожанам цього храму!*

Валерій ДІДУХ,
 доцент ТДМУ

ІНТЕРВ'Ю

РЕКТОР ТДМУ МИХАЙЛО КОРДА: «ЯКЩО ВСІ ВИТРАЧЕНІ ЗУСИЛЛЯ ПРАЦЮЮТЬ НА РЕЗУЛЬТАТ, ТО ЦЕ ДОБРИЙ СТИМУЛ РУХАТИСЯ ВПЕРЕД»

Нинішній рік для нашого університету ювілейний – йому виповнюється шістдесят. Якщо розглядати цю дату у фокусі столітньої історії, ТДМУ ще доволі молодий, але за своїми досягненнями – один з найпотужніших в Україні. З невеликого провінційного інституту він виріс у новітній вищий навчальний заклад європейського типу. Виконуючи свою основну науково-освітню місію, університет формує особистість освіченого, відданого пацієнту лікаря нової генерації. Про традиції та сучасний життєпис Тернопільського медичного університету ім. Івана Горбачевського розповідає його ректор, професор Михайло Корда.

– Михайле Михайловичу, вся медична та наукова громадськість відзначає 60-ліття Тернопільського державного медичного університету. Що для Вас, як ректора, означає ця дата?

– Шістдесят років – це слава історія нашого університету. Пройдено великий шлях, сповнений самовідданої праці наших науковців, викладачів, студентів. Для прикладу можна співставити: якщо 1957 року виш налічував 454 студенти, які навчалися на трьох курсах, одного доктора та 25 кандидатів наук, то нині ця цифра зросла у сотні разів. Ми маємо більше ста докторів наук і півтисячі кандидатів наук. Зауважу, що порівняно з усіма ВНЗ України, в тому числі й медичними, якісний склад у нашому університеті найкращий. За шість десятиліть ми здобули безцінний досвід та маємо

чималі досягнення в навчальному процесі, в науці, у становленні на міжконтинентальних теренах. Приємно, що останніми роками наш університет серед 18 медичних закладів України за результатами зовнішнього державного тестування («Крок-1», «Крок-2», «Крок-3») входить до першої «п'ятірки» і часто займає перші місця. Ми утримуємо перші позиції в рейтингу лідерів закладів вищої освіти в Україні серед медичних вишів.

Хочу зазначити, що з кожним роком зростає кількість іноземних студентів. Тернопільський державний медуніверситет вже став рідним для 1564 осіб з 60 країн світу. (Продовження на стор. 2)

ЗУСТРІЧ ПОКОЛІНЬ

Випускники першого покоління зі студентами, які закінчують ТДМУ цього року. (Зліва направо): Василь ФАЙФУРА, заслужений працівник охорони здоров'я України, професор, Соломія ТУРЧИН, студентка, Юрій БОНДАРЕНКО, професор, Ольга МАСНИК, студентка, Ігор КУЛЬБАБА, студент, Євген СТАРОДУБ, професор, Оксана ДУМНИЧ, студентка, Михайло АНДРЕЙЧИН, заслужений діяч науки та техніки України, член-кореспондент НАМНУ, професор

У НОМЕРІ

Стор. 4

ЗВЕРШЕННЯ ТА ЗДОБУТКИ ТДМУ

60 звершень і здобутків ТДМУ. Зокрема, перше місце у галузевому рейтингу Міністерства охорони здоров'я України серед вищих медичних навчальних закладів 2014 та 2016 рр. Перше місце у загальному рейтингу вищих медичних навчальних закладів України за версією Міжнародного освітнього порталу «4 International Colleges & Universities» 2016 р. Один з кращих університетів у рейтингу прозорості діяльності за версією Аналітичного центру CEDOS серед вищих навчальних закладів України 2016 р.

Стор. 7

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

XIV Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Сучасні підходи до вищої медичної освіти в Україні» відбулася на базі НОК «Червона калина» нашого університету. Загалом на форум прибули дев'ять представників МОЗ України, понад тридцять перших проректорів з науково-педагогічної роботи, з міжнародних зв'язків, післядипломної освіти, 36 начальників навчально-методичних відділів і деканів, іноземні гості з Польщі, 318 учасників з вищих навчальних закладів України.

РЕКТОР ТДМУ МИХАЙЛО КОРДА: «ЯКЩО ВСІ ВИТРАЧЕНІ ЗУСИЛЛЯ ПРАЦЮЮТЬ НА РЕЗУЛЬТАТ, ТО ЦЕ ДОБРИЙ СТИМУЛ РУХАТИСЯ ВПЕРЕД»

(Продовження. Поч. на стор. 1)

Уклали угоди з навчальними закладами Республіки Польща, отож нині діє програма отримання двох дипломів (українського та європейського) для бакалаврів та магістрів – студентів навчально-наукового інституту медсестринства ТДМУ. Примітно, що в нашому ННІ медсестринства діє єдина в Україні та на просторах колишнього СНД дистанційна програма навчання для медсестер-бакалаврів та медсестер-магістрів. Наш університет надав можливість викладачам багатьох дисциплін пройти стажування у найкращих медичних університетах США та країн Євросоюзу й запозичити найкращі із зразків зарубіжної практики. Одним з таких проектів було створення в нашому закладі власного Центру незалежного тестування студентів, за аналогією того, який діє у Віденському університеті. Примітно, що викладач у такому випадку не має жодного стосунку до оцінки. Це дає можливість цілковито знівелювати корупційні аспекти. Багато уваги приділяємо й методикам освоєння студентами практичних знань та умінь. Задля цього ми чи не єдині з вітчизняних вищих медичних закладів ввели матрикули практичних навичок, які мають цілком реальне підґрунтя в освоєнні практичних навичок на додипломному рівні. Впродовж років у навчальному процесі використовуємо об'єктивний структурований клінічний іспит, який демонструє рівень освоєння практичних навичок.

– Останніми роками ТДМУ помітно оновився ззовні, приємно спостерігати, як облаштували приміщення кафедр, підрозділів, внутрішній дворик адмінкорпусу вже в європейському дизайні, змінилося й внутрішнє наповнення. Що є предметом вашої особистої гордості?

– Ясна річ, ремонтні роботи, реконструкція корпусів і приміщень ТДМУ дуже потрібна справа, але ми оновлюємо й матеріальну-технічну базу. Скажімо, тільки за два минулі роки закупили новітньої, зокрема, й комп'ютерної техніки на десятки мільйонів гривень. Лише торік наш парк комп'ютерних машин поповнився на 250 персональних комп'ютерів, нині триває черговий тендер на придбання ще 200. Нещодавно закупили інтерактивні дошки SMART та підручники. Одночасно продовжуємо технічне переоснащення наших лекційних зал. Кожна аудиторія, кожне робоче місце студентської групи повинні бути обладнані відео-

системою та відеопроєктором, під'єднаними до Інтернету.

Здійснилася нарешті й мрія багатьох років – на початку квітня відчинив двері стоматологічний відділ, який є структурним підрозділом майбутньої університетської клініки. Там, до речі, зараз активно ведуть реконструктивні та облаштувальні роботи. Примітно, що стоматологічні послуги студенти та викладачі надаватимуть безкоштовно, пацієнтів консультуватимуть професори, доценти й інші фахівці ТДМУ. Серед запропонованих послуг – санація ротової порожнини, профілактична гігієна

фізичної та реабілітаційної медицини, бакалаврів-фахівців з фізичної реабілітації та магістрів – фізичних терапевтів і ерготерапевтів. У виші відкрили PhD-програми за усіма спеціальностями, зараз ведемо відповідну роботу, аби затвердити PhD-програму з медсестринства. У той час, коли багато університетів згортають свою діяльність, ми, навпаки, розширили ліцензію, збільшивши перелік спеціальностей. Зріс у нас й набір студентів – із 500 до 750 першокурсників. Відтак виникла потреба у новому корпусі, який відкрили на вулиці Дорошенка в

Тернополі. Загалом нині в Тернопільському державному медичному університеті навчається 5,5 тисяч студентів.

– Тернопільський медичний університет уже кілька років утримує перші позиції рейтингу лідерів закладів вищої освіти в Україні. Складається враження, що й проблем жодних немає?

– Навпаки, проблем є багато, але й завдань чимало, та й перешкод вистачає. Я не зустрічав людей чи навчальних закладів, яким щось далось легко. Як казав хтось з великих, життя складається з розчарувань. Проблеми є у кожного, тому труднощі – це норма життя. Хочу зауважити, що цього року у нас завершується дія Концепції розвитку університету, за якою ми працювали впродовж п'ятиріччя. Сподіваюся, що вже з нового навчального року розробимо та подамо на широке обговорення колективу вишу новий документ. Це буде своєрідний орієнтир нашої діяльності, де зможемо визначити проблемні питання, перспективні завдання, які маємо вирішувати наступні п'ять років. Проблем є чимало. Найперше серед них – це об'єктивізація якості навчання студентів. Ні для кого не є таємницею, що зараз наше профільне Міністерство ініціює оцінювання студентів за «Кроками» за допомогою американських тестів. Тому вже зараз потрібно провести велику підготовчу роботу й продумати, як в університеті запустити цей процес. Маємо забезпечити доступ студентів до новітньої літератури, важливо створити умови, аби вони могли освоїти міжнародні протоколи діагностики й лікування хвороб та інше. Це великий пласт роботи для викладачів і студентів, але якщо осилимо ці інновації, то це буде велика справа модернізації медичної освіти, яка, певна річ, повинна відповідати міжнародним стандартам. Сучасний світ нині вимагає міграції студентів, вільного пересування лікарів для співпраці із зарубіжними колегами, і без сучасної, адаптованої до світової, навчальної системи – не обійтись.

– **Є нарікання, що теперішній студент-медик відірваний від практики. З університетськими лікарнями в країні проблема, з доступом студента до пацієнта – також. Що можна запропонувати, щоб теорія більше підкріплювалася практикою?**

– Найперше, хочу наголосити, що особливих проблем у цьому вимірі не відчуваємо, в нашому університеті завжди були створені умови доступу до пацієнта – і тоді, коли я сам був студентом, і коли обійняв посаду декана. Але часи, яка кажуть, змінюються, нас очікує запровадження страхової медицини, яка дещо змінить і в цьому обсязі, тому й надалі маємо активне співробітництво з університетською лікарнею. Нині заклад функціонує добре, переконалися в тому, що цей шлях виправданий. Така модель ділового партнерства зараз, вважаю, цілком прийнята й для інших українських медичних вишів. Поряд з медичним обслуговуванням, це дуже потужна база для навчання та виконання наукових розробок. Університетська лікарня – це багатопрофільний «механізм» на 650 ліжок і, зрозуміло, університет був би не в силі утримувати такий потужний заклад, а тому та модель коопераційного співробітництва з медичним закладом, яка вже відпрацьована, нас цілком задовольняє. Розгорнули

там 12 клінічних баз, де сконцентровані високопрофесійні кадри університету, щороку поліпшуємо оснащення кафедр сучасним діагностичним обладнанням, аби студенти могли користуватися тією ж апаратурою, що використовують у медичних закладах. Уже на цей рік запланували для кафедри оториноларингології, офтальмології, та нейрохірургії закупити медичної апаратури на 40 тисяч євро. Багато розмаїтої медтехніки придбали й для кафедри функціональної діагностики та клінічної патофізіології ТДМУ, де й пацієнти університетської лікарні мають можливість пройти безкоштовні інструментальні обстеження. Щоправда, є деякі проблеми, передовсім вони пов'язані з можливістю вкладати кошти в розвиток лікарні. Наші намагання повноцінно спрямовувати державні кошти на клінічні бази університету стримує Бюджетний кодекс, який не дозволяє фінансування з різних джерел. Це означає, що закупити апаратуру чи техніку для кафедр, яку б використовували у навчанні студентів, нам дозволено, а от провести ремонтні роботи чи якусь реконструкцію вже – зась. Скажімо, маємо такий задум вибудувати над четвертим, хірургічним корпусом ще один поверх, і компактно розмістити там усі хірургічні кафедри, навіть лист з цього приводу в МОЗ надсилали, але безрезультатно. Були й неодноразові спроби подати до Верховної Ради пропозицію внести певні зміни до бюджетного законодавства, але, як бачите, жодних зрушень не відбулося.

Узагалі ж щодо освоєння студентами практичних навичок, покращення сфери їхньої професійної компетентності, то задля цього в нашому університеті не так давно відкрили Центр симуляційного навчання. Відомий ще з радянських часів вислів «навчатися біля ліжка хворого» із запровадженням страхової медицини вже відходить у минуле, бо маємо забезпечити пацієнтові певні стандарти, що не передбачають огляд чи якісь маніпуляції, які проводитиме студент. І тому чи не найкращий вихід з цієї ситуації – симуляційне навчання. Усім викладачам відомо, що під час навчального процесу студенти не завжди мають можливість відпрацювати велику кількість певних маніпуляцій.

(Продовження на стор. 3)

порожнини рота, прицільне рентгенологічне та ортопантомографічне дослідження щелепно-лицевої ділянки, лікування карієсу та його ускладнень, хвороб пародонта, захворювань слизової оболонки порожнини рота. У стоматологічній клініці робитимуть операції з видалення зубів, також фахівці здійснюватимуть протезування коронками та протезами.

Принагідно хочу похвалитися й нашою бібліотекою, яка нині достеменно змінила свій імідж. Модернізували її відповідно до вимог сучасності. Щодня книгозбірня обслуговує сотню студентів і викладачів. Таке враження, що вона вийшла за рамки читальні й стала культурним та науковим центром, в який вдихнули нове життя. Нині там працюють сучасна читальна зала, оснащена новітньою технікою, та бібліотечні фонди з останніми новинками медичної літератури. Це місце, де викладачі та студенти часто проводять літературні вечори.

Серед проектів, які нам вдалося зреалізувати, є й такі, що неозброєним оком важко помітити. Для прикладу, університет отримав ліцензію на підготовку лікарів

Тернополі. Загалом нині в Тернопільському державному медичному університеті навчається 5,5 тисяч студентів.

– **Тернопільський медичний університет уже кілька років утримує перші позиції рейтингу лідерів закладів вищої освіти в Україні. Складається враження, що й проблем жодних немає?**

– Навпаки, проблем є багато, але й завдань чимало, та й перешкод вистачає. Я не зустрічав людей чи навчальних закладів, яким щось далось легко. Як казав хтось з великих, життя складається з розчарувань. Проблеми є у кожного, тому труднощі – це норма життя. Хочу зауважити, що цього року у нас завершується дія Концепції розвитку університету, за якою ми працювали впродовж п'ятиріччя. Сподіваюся, що вже з нового навчального року розробимо та подамо на широке обговорення колективу вишу новий документ. Це буде своєрідний орієнтир нашої діяльності, де зможемо визначити проблемні питання, перспективні завдання, які маємо вирішувати наступні п'ять років. Проблем є чимало.

РЕКТОР ТДМУ МИХАЙЛО КОРДА: «ЯКЩО ВСІ ВИТРАЧЕНІ ЗУСИЛЛЯ ПРАЦЮЮТЬ НА РЕЗУЛЬТАТ, ТО ЦЕ ДОБРИЙ СТИМУЛ РУХАТИСЯ ВПЕРЕД»

(Закінчення. Поч. на стор. 1-2)
Вони відчувають нестачу тематичних пацієнтів, а також існують й етико-деонтологічні обмеження у взаєминах між студентом та пацієнтом у клініці. Усі ці проблеми допомагає розв'язати Центр симуляційного навчання, який сприяє засвоєнню знань та відпрацюванню різних клінічних навичок завдяки використанню манекенів-симуляторів, тренажерів і стандартизованих пацієнтів. Європейський Союз виділяє чималі кошти для облаштування симуляційних центрів при медичних університетах. В нашому виші процес симуляційного навчання практичних навичок у студентів зорганізовано силами університету. В межах України ми є одними з кращих і маємо наміри розширювати можливості цього Центру й наближати його до світових стандартів.

І надалі плануємо розвивати та утримувати наші навчально-практичні центри первинної медико-санітарної допомоги, які діють на теренах області. Наразі вони діють у селах Зарубинці Збараського, Гнилиці Підволочиського, Великий Говилів Тер-

бовлянського, Увисла та Кокосинці Гусятинського районів. Це також гарна база для вдосконалення практичних вмінь студентів, щоправда, дещо затратна. Але будемо продовжувати втілювати цей проект, бо бачимо і віддачу, і велику потребу втілювати наших молодих медиків. З особливим нетерпінням їх чекають в таких амбулаторіях пацієнти поважного віку, які, крім медичної допомоги, потребують й теплої ставлення, щирої посмішки, а це також важлива складова підготовки високопрофесійного фахівця.

– Як університет готується до ювілею, які заходи планують зорганізувати в рамках святкування?

– План заходів затвердили ще торік і розмістили на офіційному сайті університету. По суті, всі з них вже втілені – це і зустрічі студентів з ветеранами-викладачами нашого вишу, і вечори спогадів, круглі столи та багато інших заходів, які відбулися на кафедрах, факультетах та за участі студентського самоврядування. 26 червня об 11 годині в палаці культури «Березиль» ім. Леся Курбаса відбудеться урочиста академія, відтак

студенти зорганізують флешмоб, а потім святкування триватимуть у «Червоній каліні». На відзначення ювілею нашого закладу запросили кращих випускників усіх років, знаних у медичній науці та практиці особистостей, надіслали запрошення й ветеранам ТДМУ. Очікуємо в гості закордонні делегації.

– Сьогодні ви – відомий вчений, ректор одного з найпрестижніших ВНЗ України, педагог. В якій іпостасі почуваетесь найкраще?

– Для мене вони всі нероздільні та гармонійно поєднані. Вже два роки я на посаді ректора й мене дуже захоплює сам процес, тим більше, що є реальні зміни в університеті, які приносять користь студентам, викладачам і взагалі багатьом людям. Майже 90 відсотків мого часу забирає адміністративна робота, але це дуже цікава справа, особливо, коли вдається щось зробити й можна побачити, як змінюється, розвивається наш університет. Але й читання лекцій, педагогічну роботу, відколи став ректором, не полишив, студенти зацікавлено слухають мої лекції, і хіба це може не тішити? Пізно ввечері

доводиться вичитувати роботи своїх дисертантів, отож дуже шкодую, що день такий короткий і так небагато часу можу їм приділити. Коли відчуваєш, що всі витрачені зусилля працюють на результат, то це є гарним стимулом рухатися вперед. Головне не думати про славу чи почесні, а отримувати задоволення від творчого процесу.

– Уже два роки очолюєте Тернопільський медичний університет ім. І. Горбачевського. Чи гадали, будучи студентом, що колись станете його ректором?

– Не мріяв, і в думках не було стати вченим. Коли завершував навчання, то одразу ж на субординатурі визначився зі спеціальністю, хотів стати хірургом. Ходив на операції, ночами чергував у лікарні. Але коли 1988 року мені запропонували залишитися в інституті та займатися науковою роботою, то обміркувавши всі «за» та «проти», погодився на такий варіант. Спочатку, гадав: напишу дисертацію за два роки, отримаю вчений ступінь кандидата наук, відтак поїду на місце призначення працювати хірургом. Усе так і скла-

лося: захистив дисертацію, знайшов місце праці в одній з Львівських лікарень, але працювати практичним хірургом так і не вдалося – три роки змушений був відпрацювати навчання у державній аспірантурі, а згодом уже й залишився в науці. Мабуть, таким було веління долі. Взагалі ж мене завжди цікавило широке коло наукових питань. Вважаю, що справжній вчений повинен бути багатограним фахівцем, цікавою особистістю, лише тоді можливий рух і вагомі кроки вперед. Сучасна медицина може розвиватися тільки у квінтесенції дотичних до неї інших царин науки.

– Що для вас є найбільш цінним та хто надихає в житті?

– У моєму житті найбільшою цінністю є моя репутація і я нею дуже дорожу. Як сказав хтось з великих, наші цінності – то наша доля, бо слід, який залишимо на землі, народжується з наших помислів – творити добро, допомагати людям і бути відданим професії. Надихають у житті – моя родина, якій присвячую, на жаль, дуже мало часу, спілкування з давніми та відданими друзями й студентська молодь.

**Розмову вела
Лариса ЛУКАЩУК**

НОВИНИ

НАУКОВЦІ ОТРИМАЛИ ВІДЗНАКИ ОБЛАСНОЇ РАДИ І ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ

Наукова спільнота України щорічно третьої суботи травня, починаючи з 1997 року, відзначає День науки. З цієї нагоди 17 травня у приміщенні облдержадміністрації відбулося урочисте нагородження грамотами ОДА та облради представників науки нашого краю. Відзнаки отримали 26 науковців, з яких 10 – студентів, магістрантів та аспірантів вищих навчальних закладів Тернопілля.

Науковців і молоду українську наукову плеяду привітали голова обласної ради Віктор Овчарук, заступник голови обласної державної адміністрації Юрій Юрик, начальник управління освіти та науки облдержадміністрації Ольга Хома.

Грамотами були відзначені також представники наукової спільноти Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського за сумлінну творчу працю, високий професіоналізм, вагомий особистий внесок у підготов-

ку і виховання висококваліфікованих кадрів та з нагоди Дня науки.

З числа професорсько-викладацького складу ТДМУ нагоро-

ду отримали завідувач кафедри соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я з медичною статистикою, доктор медичних наук Ганна Сатурська та директор навчально-наукового інституту морфології, доцент кафедри гістології та емб-

ріології, доктор біологічних наук Зоя Небесна.

З когорти молодих науковців (аспірантів і студентів) були відзначені аспірант кафедри ото-

риноларингології, офтальмології та нейрохірургії Максим Герасимюк, студентка третього курсу медичного факультету Марія Рябоконт, студент 3 курсу медичного факультету Роман Качура.

Прес-служба ТДМУ

СТУДЕНТИ НАВЧАЛИ ТЕРНОПОЛЯН ЗДОРОВОМУ СПОСОБУ ЖИТТЯ

Студенти нашого університету долучилися до святкування Дня сім'ї, який відбувся у парку Національного відродження в Тернополі. Одним з головних гасел заходу було те, що щаслива сім'я – це здорова сім'я.

Майбутні медики розподілили між собою завдання, зокрема Ольга Козак і Тоня Круковець розповідали людям про здорове харчування та допомагали визначити ІМТ. Для багатьох цей показник був новим і раніше невідомим. Студенти отримали чимале задоволення від того, що змогли поділитися цікавою та корисною інформацією з тернополянами.

Зоряна Вівчар, Марія Панасюк, Надія Ткачук вимірювали артеріальний тиск усім бажаючим. «Були дещо здивовані, що багато людей легковажать своїм здоров'ям і не вважають показник 170/100 мм рт. ст. загрозовим. У цьому випадку радили якомога частіше проводити та-

кий скринінг і наполягали на зверненні тернополян до лікаря. Водночас ділилися з учасниками свята брошурами з цікавою інформацією про здоровий спосіб життя. Адже відомо, що це один з найважливіших етіологічних чинників розвитку гіпертонічної хвороби та перший крок до корекції артеріального тиску», – зазначила Зоряна Вівчар.

Катерина Бігунок та Юлія Галиш розповідали усім бажаючим про варіанти зараження, профілактику й лікування гельмінтозів. Тернополяни досить активно відгукувалися на цю інформацію та прагнули дізнатися більше.

Катерина Мамренко та Степан Кучабський поділилися інформацією щодо збереження особистого статевого здоров'я чоловіків і жінок.

Наталія Терлецька визначала гостроту зору та давала поради щодо її покращення. Також у проведенні акції допомагали Ігор Стецюк, Євгеній Фречка та Сергій Макарів.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА

ЗВЕРШЕННЯ ТА ЗДОБУТКИ ТДМУ

1. Перше місце у галузевому рейтингу Міністерства охорони здоров'я України серед вищих медичних навчальних закладів 2014 та 2016 рр.

2. Перше місце у загальному рейтингу вищих медичних навчальних закладів України за версією Міжнародного освітнього порталу «4 International Colleges & Universities» 2016 р.

3. Один з кращих університетів у рейтингу прозорості діяльності за версією Аналітичного центру CEDOS серед вищих навчальних закладів України 2016 р.

4. Ініціатор та один із засновників Міжнародного науково-освітнього інноваційно-технологічного консорціуму вищих медичних навчальних закладів фізичного виховання та спорту 2012 р.

5. Один з 10 навчальних закладів України та єдиний з медичних вищих навчальних закладів України, що є учасником проекту сприяння академічній доброчесності в Україні – Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project (SAIUP) з 2016 р.

6. Відсотковий склад викладачів університету з науковим ступенем – 92,87% – найвищий серед медичних навчальних закладів України.

7. Керівниками Міністерства охорони здоров'я України у різні роки були наші випускники:

В. І. Мальцев – заступник міністра охорони здоров'я України (1991–1994 рр.), міністр охорони здоров'я України (липень 1994 р. – серпень 1994 р.);

В. В. Шафранський – заступник міністра охорони здоров'я України (жовтень 2015 р. – квітень 2016 р.), тимчасово виконував обов'язки міністра охорони здоров'я України (квітень 2016 р. – липень 2016 р.);

С. В. Шевчук – державний секретар Міністерства охорони здоров'я України (липень 2001 р. – квітень 2002 р.);

В. Л. Весельський – заступник міністра охорони здоров'я України (вересень 1998 р. – січень 2000 р.), перший заступник міністра охорони здоров'я України (листопад 2005 р. – травень 2006 р.).

8. Випускник університету В. І. Цимбалюк – чинний президент Національної академії медичних наук України з 2016 р.

9. Троє викладачів – членкореспонденти Національної академії медичних наук України: І. С. Сміян (1994 р.), Л. Я. Ковальчук (2003 р.), М. А. Андрейчин (2007 р.).

10. Двоє викладачів університету отримали почесне звання «Заслужений працівник вищої школи Української РСР»: М. П. Скакун (1982 р.), І. С. Сміян (1986 р.).

11. Троє викладачів нагороджені нагрудним знаком «Відмінник

освіти України»: І. Р. Мисула (2001 р.), Л. В. Кравчук (2001 р.), О. Р. Луців (2008 р.).

12. Один викладач отримав почесне звання «Заслужений працівник освіти України»: М. С. Гнатюк (2016 р.).

13. Дванадцять працівників університету отримали почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України»: М. А. Андрейчин (1995 р.), Л. Я. Ковальчук (1996 р.), Я. І. Федонюк (1996 р.), М. І. Швед (1997 р.), С. Н. Вадзюк (1999 р.), О. О. Маркова (2000 р.), С. В. Хміль (2004 р.), С. І. Сміян (2004 р.), С. І. Шкробот (2006 р.), В. В. Бігуняк (2008 р.), І. Я. Дзюбановський (2012 р.), М. М. Корда (2017 р.).

14. Один працівник університету отримав почесне звання «Заслужений працівник охорони здоров'я України»: В. В. Файфура (2011 р.).

15. Троє викладачів отримали почесне звання «Заслужений

(2007 р.), М. А. Андрейчин (2009 р.), В. М. Флехнер (2011 р.), В. Д. Пришляк (2012 р.), О. І. Березовський (2013 р.), А. І. Цвях (2016 р.).

23. Один працівник університету носить звання «Почесний громадянин Тернополя»: В. В. Бігуняк (2003 р.).

24. З часу заснування навчального закладу, крім медичного, створено ще п'ять факультетів: удосконалення лікарів (1979 р.), медсестринський (1995 р.), фармацевтичний (2000 р.), стоматологічний (2004 р.), іноземних студентів (2006 р.).

25. З часу заснування створено шість навчально-наукових інститутів: медико-біологічних проблем (2005 р.), моделювання та аналізу патологічних процесів (2005 р.), морфології (2005 р.), фармакології, гігієни та медичної біохімії імені М. П. Скакуна (2005 р.), медсестринства (2005 р.), післядипломної освіти (2013 р.).

лікар України»: Ю. С. Семенюк (1995 р.), В. Д. Пришляк (1998 р.), В. О. Шідловський (2006 р.).

16. Четверо працівників університету отримали почесне звання «Заслужений винахідник України»: О. М. Єдинак (1986 р.), О. С. Луцук (2006 р.), В. В. Дем'яненко (2011 р.), І. Й. Галайчук (2015 р.).

17. Один працівник отримав почесне звання «Заслужений економіст України»: В. С. Коломийчук (2000 р.).

18. Троє викладачів – лауреати Державної премії України в галузі науки і техніки: С. А. Смороцьок (1982 р.), В. В. Бігуняк (2002 р.), В. О. Шідловський (2011 р.).

19. Один викладач – лауреат премії Президента України для молодих вчених: Г. І. Фальфушинська (2012 р.).

20. Двоє співробітників – лауреати премії Національної академії наук України для молодих вчених: Г. І. Фальфушинська (2014 р.), Л. Л. Гнатишина (2014 р.).

21. Троє викладачів – стипендіати програми імені Фулбрайта: І. Й. Галайчук (1999-2000 рр.), М. В. Дорошенко (2013-2014 рр.), Г. І. Фальфушинська (2015-2016 рр.).

22. Вісім працівників – лауреати конкурсу «Людина року» (Тернопільщина): Л. Я. Ковальчук (2001 р.), І. Я. Дзюбановський (2007 р.), О. Л. Ковальчук

32. Відкрито навчально-практичний центр симуляційного навчання (2016 р.).

33. В університеті створено один з найкращих серед вищих навчальних закладів України веб-портал навчальних ресурсів, що містить понад три терабайти інформаційного ресурсу (2007 р.).

34. Створено майже 1,5 тисячі відеолекцій для навчання студентів за дистанційною формою та розпочато їх використання з 2012 р.

35. З часу заснування співробітники навчального закладу написали 243 підручники, 368 навчальних посібників, 16 словників, 32 атласи.

36. З часу заснування навчального закладу вийшли друком 253 монографії.

37. Створено та функціонують три навчальні і три історичні музеї: навчально-біологічний музей імені І. Яременка кафедри медичної біології (1957 р.), музей кафедри анатомії людини (1957 р.), музей кафедри патологічної анатомії з секційним курсом та судової медицини (1957 р.), музей історії Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського (1982 р.), історичний музей-садиба академіка І. Я. Горбачевського (2004 р.), музей члена-кореспондента НАМН України, заслуженого діяча науки і техніки України, доктора медичних наук, професора Ковальчука Леоніда Якимовича (2015 р.).

38. Відкрито навчальний ботанічний сад лікарських рослин 1992 р.

39. З часу заснування на базі університету проведено майже 50 Всеукраїнських студентських олімпіад.

40. На базі університету проведено 17 Всеукраїнських навчально-методичних конференцій зі стратегії розвитку медичної та фармацевтичної освіти у ВМ(Ф)НЗ України.

41. На базі університету проведено майже 1000 наукових форумів міжнародного та всеукраїнського рівнів.

42. При університеті створено власне видавництво «Укрмедкнига» 1997 р., з часу існування якого вже видано майже 650 одиниць книжкової продукції загальним тиражем понад 350 тисяч примірників.

43. Видають 12 наукових журналів, представлених на платформі Open Journal System (OJS), що ввійшли до Переліку фахових видань України.

44. З часу заснування навчального закладу викладачі захистили майже 1000 дисертаційних робіт, у тому числі близько 200 докторських дисертацій.

45. Відкрито три спеціалізовані вчені ради, які проводять захисти дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук з 8 спеціальностей, наукового ступеня кандидата наук – з 10 спеціальностей.

46. В університеті створені та

функціонують п'ять атестованих науково-дослідних лабораторій.

47. При університеті функціонує навчально-оздоровчий комплекс «Червона калина», створений 2003 р.

48. Засновано комунальний заклад Тернопільської обласної ради «Тернопільська університетська лікарня» на базі обласної лікарні 2009 р.

49. Створено стоматологічне відділення університетської клініки 2015 р.

50. Створено п'ять навчально-практичних центрів первинної медико-санітарної допомоги: с. Зарубинці Збаразького району (2010 р.), с. Гнилиці Підволочиського району (2010 р.), с. Великий Говилів Терновлянського району (2011 р.), с. Увисла Гусятинського району (2011 р.), с. Кокосинці Гусятинського району (2011 р.).

51. Диплом університету отримали 23 005 вітчизняних студентів, у тому числі: 16 886 – лікарів; 927 – лікарів-стоматологів; 2835 – провізорів; 2357 – медичної сестри.

52. Диплом університету отримали 2111 іноземних студентів з понад 60 країн світу, у тому числі: 916 – лікарів; 172 – лікарів-стоматологів; 149 – провізорів; 874 – медичної сестри.

53. Понад 42 тисячі лікарів і майже 10 тисяч інтернів підвищили свою лікарську майстерність та кваліфікацію на факультеті післядипломної освіти.

54. Університет успішно співпрацює з 54 закордонними партнерами з 21 країни світу.

55. Університет – учасник 9 міжнародних програм: Matra з 2007 р., BUPAS з 2011 р., Erasmus Mundus Medea з 2013 р., Erasmus+ з 2014 р., POLBUCAN з 2014 р., Polonez з 2015 р., Mevlana з 2015 р., Horizon-2020 з 2015 р., Cross-border Cooperation Programme Poland-Belarus-Ukraine 2014-2020 з 2016 р.

56. Член Європейської асоціації університетів з 2015 р.

57. Приєднався до Великої хартії університетів з 2016 р.

58. Учасник Балтійської університетської програми Baltic University Programme (BUP) з 2016 р.

59. Уперше серед медичних навчальних закладів України (2006 р.) започатковано проведення щорічних Міжнародних студентських літніх шкіл.

60. Університет започаткував і продовжує співпрацю з такими міжнародними організаціями: World Health Organization, UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization), ECFMG (Educational Commission for Foreign Medical Graduates), FAIMER (The Foundation for Advancement of International Medical Education and Research (Distance Learning)), AIESEC (Association for the International Exchange of Students in Economics and Commerce), DAAD (Deutscher Akademischer Austauschdienst), European Resuscitation Council.

ЯК ВІДЗНАЧАВ СВОЇ ЮВІЛЕЇ МЕДУНІВЕРСИТЕТ

Тернопільський державний медичний інститут було відкрито 12 квітня 1957 року згідно з Постановою Ради Міністрів УРСР № 343. Тому першим ювілейним роком став 1967-й. Керівництво молодого вишу було зацікавлене в тому, щоб підбити підсумки його діяльності за 10-річний період і належним чином представити їх Міністерству та місцевій владі. До цієї дати запланували низку заходів, які знайшли відображення в гарно оформленому, як на той час, ювілейному «Запрошенні».

Найважливішою складовою ювілейних урочистостей було розширене засідання вченої ради, яке відбулося 13 квітня в актовій залі інституту разом з представниками громадських і партійних організацій. До програми засідання ввійшли: а) доповідь ректора, доц. П.О. Огія «Десять років діяльності Тернопільського медичного інституту»; б) доповідь проректора з навчально-наукової частини, проф. О.А. Яроша «Підсумки за 10 років і перспективи наукової діяльності колективу інституту»; в) оголошення наказу ректора, присвяченого ювілею інституту (доц. І.О. Ситник).

Вітальний адрес міському партії та міськвиконкомом зачитав і передав ректорові перший секретар міськкому О.Є. Церковнюк. Від імені Тернопільського філіалу Львівського політехнічного інституту ювілярів привітав доц. А.О. Щербаків — декан філіалу, колишній співробітник кафедри біохімії нашого інституту. Від членів вченої ради виступив перший та найстаріший тоді професор нашого навчального закладу А.Г. Мартинюк. Голова міськвекому, доц. А.М. Фадєєв оголосив рішення міськвекому та наказ про заохочення кращих працівників інституту. Вітальні телеграми надійшли від колеги МОЗ України, Одеського медінституту, Київського облздороввідділу, колективу медпрацівників Заліщицького району, колективу Підволочиської ЦРЛ, перших випускників інституту і т. д. Обласна газета «Вільне життя» тоді не проходила про цю подію жодним словом.

Ювілейне «Запрошення» мало ту особливість, що в ньому у стислій формі було представлено найважливіші події в навчальній, науковій та адміністративно-господарській діяльності інституту протягом минулих 10 років. За цей час було побудовано та освоєно для занять новий морфологічний корпус (1959). Більшість клінічних кафедр розмістили в обласній лікарні й пологовому будинку (1959). Клінічною базою радіології та рентгенології став новозбудований радіологічний корпус обласної лікарні (1966). Було зда-

но до ладу новий будинок віварію (1964). Відкрито ще два гуртожитки для студентів: третій — на вул. Чехова (1958), четвертий — на вул. Клінічній (1962).

До ювілею було видано книжку під назвою «Десять років Тернопільського державного медичного інституту. (1957-1967)». Видання розпочинається ґрунтов-

Урочисте засідання, присвячене 20-річчю інституту (11 квітня 1977 року)

ною статтею ректора інституту, докт. мед. наук П.О. Огія. Відтак йдуть короткі нариси історії 32 кафедр і двох окремих курсів, перелік виданих збірників наукових праць, бібліографія опублікованих робіт співробітників. За 10-річний період було видано 17 наукових збірників, у тому числі 11 загальноінститутських, а також матеріали п'ятої (1962), шостої (1963), сьомої (1964), восьмої (1965) та дев'ятої (1966) наукових студентських конференцій, тези доповідей наукової конференції молодих вчених (1965), матеріали першої наукової конференції кафедри судової медицини (1965). Бібліографічний опис містить 1884 роботи.

15 квітня в ауд. № 3 відбувся святковий вечір спогадів, на який були запрошені досвідчені викладачі, молоді асистенти та аспіранти. Провідна тематика вечора стосувалася виховання молоді наукової зміни.

До 20-річчя інституту почали готуватися завчасу. 27 жовтня 1976 року затвердили ювілейну комісію з п'яти осіб: І.С. Сміян — проректор з навчальної роботи, М.П. Скакун — завідувач кафедри фармакології, Є.Й. Біліяр — голова місцевого комітету, П.К. Шустер — голова студентського профкому, В.І. Рожновський — секретар комсомольської організації інституту. 20 січня 1977 року проф. М.П. Скакун представив план святкових заходів, який мистив 19 пунктів. Серед них такі: провести урочисте засідання співробітників і студентів у драмтеатрі; опублікувати в обласній газеті статті про досягнення медінституту та виступити по тернопільському радію; організувати конкурс на кращу емблему ТДМУ, оповідання, вірш, пісню, художню картину; підготувати й видати масовим тиражом проспект «Тернопільський медичний

інститут»; створити музей історії ТДМУ; випустити ювілейний значок.

11 квітня адміністрація інституту організувала урочистий вечір в обласній філармонії. Було узаконено інститутську емблему «Серце в долонях».

Ректор інституту, доц. І.І. Гетьман видав наказ, в якому при-

вітав колектив вишу з 20-річним ювілеєм. Згідно з цим наказом 27 співробітників було нагороджено Почесними грамотами, ще 38 співробітникам оголосили подяку.

25-літній ювілей (1982) залишився в пам'яті насамперед тим, що під час святкових урочин було відкрито музей історії інституту. Для музею виділили досить просторе приміщення на четвертому поверсі адміністративного корпусу (тепер це ауд. № 3а). Організатором створення музею був ректор, професор І.С. Сміян. Зібрали експозиційний матеріал і взяли безпосередню участь у цьому заході доценти Г.Г. Конопелько, Л.М. Калагірева, асистент А.І. Паламарчук. Художнє оформлення здійснила група студентів під керівництвом асистента І.О. Юхимця. Доклав рук майстер по дереву А.Д. Семенюк.

Музей відобразив основні етапи діяльності молодого навчального закладу за минулий період. Згодом він почав виконувати не лише пізнавальну, але й виховну роль. У наступні роки стало традицією вручати в музеї студентські квитки першокурсникам, зустрічатися з ветеранами.

Урочиста частина відбулася 12 квітня в палаці культури «Октябрь» (тепер — «Березіль»). На святкування запросили колишніх співробітників і випускників Тернопільського медінституту. Перед присутніми виступила відома ланкова з с. Боришківці Борщівського району, двічі Герой Соціалістичної Праці Є.О. Долинюк.

Уперше до ювілейної дати випустили пам'ятний нагрудний значок. Виготовили його на виробничому об'єднанні «Ватра»

у кількості 800 екземплярів (замість замовлених 2500). Значки пофарбували та покрили лаком в будинку побуту «Пенза» (тепер — «Роксолана»). Надалі випуск ювілейних значків став традицією.

До 30-річчя інституту адміністрація організувала зустріч співробітників, студентів і випускників у палаці культури «Октябрь» (11 квітня). На кафедрі розіслали привітання, де було сказано: «Бажаємо Вам міцного здоров'я, щастя, творчих успіхів і будемо раді разом відсвяткувати наше 50-ліття у квітні 2007 року».

До ювілею також випустили значок за ескізом І.О. Юхимця. Його виготовили на виробничому об'єднанні «Тернопільський комбайновий завод імені XXV з'їзду КПРС» у кількості 500 екземплярів.

30 січня 1997 року напередодні 40-річчя Тернопільського медінституту Кабінет Міністрів України видав Постанову № 92 «Про створення Тернопільської державної медичної академії імені І.Я. Горбачевського». Тому черговий ювілей уже академії відзначали гучніше. 11 квітня театралізоване свято в палаці культури «Березіль» відкрив Гіппократ — артист драмтеатру Олександр Папуша. Після промови ректора, члена-кореспондента АМН України, заслуженого працівника вищої школи, проф. І.С. Сміяна хор академії виконав Державний Гімн України, студентський гімн «Gaudeamus» і «Молитву за Україну». Ювілярів вітали: начальник

— артист драмтеатру Олександр Папуша. Після промови ректора, члена-кореспондента АМН України, заслуженого працівника вищої школи, проф. І.С. Сміяна хор академії виконав Державний Гімн України, студентський гімн «Gaudeamus» і «Молитву за Україну». Ювілярів вітали: начальник

Святкування 25-річчя нашого ВНЗ. Ректор І.С. Сміян відкриває музей історії інституту. Ключі на рушнику тримає Л.В. Калагірева. В другому ряду — О.О. Маркова, І.С. Чекман, І.О. Ситник, А.І. Паламарчук (12 квітня 1982 року)

управління освіти і науки МОЗ України Ю.В. Вороненко, народний депутат України, голова Народного руху України В.М. Чорновіл, голова Тернопільської обласної державної адміністрації Б.Ф. Бойко, заступник голови міськради Тернополя В.В. Долинний, ректори тернопільських ВНЗ (професори О.М. Шаблій, О.А. Устенко та В.П. Кравець), представники медичних вишів України (ректор Київського медінституту, акад. Г.Є. Гончарук, проректор Львівського медичного інституту, доц. Б.І. Винниченко), керівники обласних і міських закладів охорони здоров'я Тернопільщини, представники медичних працівників Хмельниччини, ви-

пускники — член-кореспондент АН і АМН України І.С. Чекман, проф. Л.Л. Ситар і член-кореспондент АМН України В.І. Цимбалюк, а також представники інших закладів та установ. З вітаннями виступили студенти усіх курсів. Від колективу академії слово мали ветеран, перший завідувач кафедри загальної хірургії, проф. Ю.Т. Коморовський та випускник першого набору, завідувач кафедри інфекційних хвороб, проф. М.А. Андрейчин. Авторами сценарію, режисерами-постановниками і ведучими були доц. Л.В. Зоря та проф. С.І. Климнюк.

Святкування завершилося в кафе «Любава» (ведучі — проф. І.Я. Дзюбановський та доц. Н.В. Пасечко). Організатори розробили жартівливий тестовий контроль здоров'я присутніх на зустрічі й видавали такі ж жартівливі висновки ювілейного профогляду.

40-річчю академії були присвячені підсумкова конференція академії «Здобутки клінічної та експериментальної медицини», дві студентські історико-медичні конференції та засідання обласного офтальмологічного товариства.

Розпорядженням Прем'єр-міністра України В. Януковича № 831-р від 17 листопада 2004

року «Про реорганізацію Тернопільської медичної академії імені І.Я. Горбачевського» на пропозицію МОЗ України академія була реорганізована в університет. Це додало урочистості святковим заходам, запланованим на 1 червня.

Програма, надрукована українською та англійською мовами, передбачала такі заходи: а) панахиду в катедральному соборі в пам'ять працівників і випускників університету, які відійшли у вічність; б) урочисте засідання в палаці культури «Березіль»; в) зустріч-спогад «Від усієї душі» та концерт у навчально-оздоровчому комплексі «Червона калина».

(Продовження на стор. 6)

ЯК ВІДЗНАЧАВ СВОЇ ЮВІЛЕЇ МЕДУНІВЕРСИТЕТ

(Закінчення. Поч. на стор. 5)

2 червня відвели для ознайомлення гостей університету з визначними історико-культурними місцями Тернопільщини та сусідніх областей шляхом групових й індивідуальних екскурсій у старовинний Кременець, храмовий комплекс Почаївської лаври, Кам'янець-Подільський музей-заповідник, фортецю в Хотині, Марійський духовний центр у Зарваниці, Збаразький замок.

На святкування півстолітнього ювілею до Тернополя прибули гості з України і з-за кордону, зокрема, представники університетів США, Австрії, Словаччини, Польщі, Чехії, Росії.

Президент України Віктор Ющенко надіслав вітання співробітникам і студентам. Кабінет Міністрів нагородив колектив університету Почесною грамотою, Тернопільська обласна рада — грамотою.

Урочисті збори відкрив ректор, проф. Л.Я. Ковальчук. Після його доповіді присутнім продемонстрували відеофільм, змонтований зі старих і нових фрагментів.

Відтак відбулася церемонія посвяти у почесні члени вченої ради Тернопільського медуніверситету. З іноземних гостей почесними членами стали Марша Доуел — декан медсестринської школи ім. Мері Блек (США), Джон Стоквелл — ректор університету Південної Кароліни, Апстейт (США), Білл Колеман — президент компанії «Міжнародні медсестри» (США), Томаш Зіма — декан першого медичного факультету Карлового університету (Чехія), Ян

Штенцл — ректор Словацького медичного університету, Ігор Гук — професор Віденського медичного університету (Австрія), Рудольф Маллінгер — віце-ректор Віденського медуніверситету (Австрія), випускник ТДМУ Василь Антонів — завідувач кафедри оториноларингології Російського університету Дружби народів та інші. Серед почесних професорів також були випускники ТДМУ — завідувач кафедри фармакології Національного медичного університету ім. О. Богомольця, член-кореспондент АН і АМН України, професор Іван Чекман, заступник директора Інституту нейрохірургії АМН України, професор Віталій Цимбалюк, завідувач відділу Інституту серцево-судинної хірургії АМН України, професор Леонід Ситар, завідувач відділу Інституту урології АМН України, професор Данило Сеймівський, завідувач відділу Інституту очних хвороб ім. В. Філатова АМН України, професор Станіслав Якименко, завідувач кафедри фармакології Національного фармацевтичного університету, професор Світлана Дрогозов.

Привітання Президента України Віктора Ющенка зачитав голова Національної ради з питань охорони здоров'я, проф. Микола Поліщук. Від себе особисто він подарував картину з зображенням Видубицького монастиря.

Від МОЗ України учасників свята привітав заступник міністра Олександр Біловол, від Кабінету Міністрів — завідувач сектором охорони здоров'я Володимир Шпак. Директор департаменту кадрової політики, освіти і науки МОЗ України Микола Банчук зачитав наказ міністра О. Гайдаєва про відзначення почесними гра-

ради профспілок Андрій Присяжний, голова обласного комітету профспілки медичних працівників Володимир Кузів, головний держсанлікар області Степан Дністрян, начальник управління охорони здоров'я ОДА Володимир Курило.

Від імені ректорів медичних ВНЗ України з вітанням виступив

ТДМУ відзначає 50-річчя. Від іноземних гостей виступає Томаш Зіма, декан першого медичного факультету Карлового університету, Чехія (2007 рік)

мотами та подяками представників трудового колективу Тернопільського медуніверситету.

З вітальними словами виступили керівники області та міста. Голова обласної ради Михайло Миколенко вручив групі викладачів почесні грамоти, а університету в особі ректора — образ Ісуса Христа з написом «Хай береже вас Господь». Привітали ювілярів заступник голови облдержадміністрації Анатолій Вихрущ, міський голова Роман Заставний, голова обласної

ректор Вінницького медичного університету ім. М. Пирогова, проф. В. М. Мороз. Він подарував картину з квітами як символ процвітання Тернопільського медуніверситету.

З іноземних гостей виступили Ян Зейда — віце-ректор Сілезьської медакадемії (Польща) та Томаш Зіма — декан першого медичного факультету Карлового університету (Чехія).

Від викладацького колективу університету теплі слова виголосив проф. І.О. Ситник.

З музичним вітанням виступили гості з Вінниці — камерний оркестр і народна артистка України, докт. мед. наук, проф. Вікторія Петрушенко. Вони прибули разом з ректором Вінницького медуніверситету, проф. В.М. Морозом.

На завершення студентка VI курсу Наталя Волотовська виконала гімн Тернопільського медичного університету.

Урочистості були продовжені у «Червоній калині». Банкет супроводжувався виступами самодіяльних і професійних артистів. Концерт вела Світлана Сорочинська — заслужений працівник культури України.

50-річний ювілей залишив багатий фалеристичний матеріал. Це — пам'ятна настільна медаль, медаль ректорська, медаль для проректорів, директорів інститутів і деканів, медалі факультетів, нагрудний значок.

Півстолітній шлях університету було узагальнено в ювілейному виданні «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського: історія і сучасність» (2007).

55-річчя відзначали аналогічно попереднім урочинам. 24 травня 2012 року в палаці культури «Березіль» відбулася офіційна частина — виступ ректора, проголошення почесних професорів, виступи представників МОЗ України та громадськості, вручення нагород й оголошення наказу ректора. В «Червоній калині» співробітники університету в теплій обстановці зустрілися з випускниками.

Період діяльності університету 2007-2012 роках відображено у виданні «Майбутнє твориться сьогодні» (2012).

**Василь ФАЙФУРА,
Анатолій ПАЛАМАРЧУК**

НОВИНИ

ПРЕМ'ЄРА «БЕЗТАЛАННОЇ» – ВІД СТУДЕНТІВ

Театральна студія «Art-Drama», яка діє в Тернопільському державному медичному університеті імені І.Горбачевського, 12 травня презентувала свій новий доробок — постановку вистави за п'єсою Івана Карпенка-Карого «Безталанна».

Упродовж двох місяців студенти ретельно готувалися до цієї імпрези. Вони не лише працювали над тим, як якнайкраще відобразити почуття та дії своїх персонажів на сцені, а й підшукували костюми, декорації. Як зазначили учасники театральної студії, над кожною постановкою вони працюють колегіально. За їх словами, в обранні ролей довіряють своєму керівникові Христині Данилюк, але водночас висловлюють свої пропозиції, до яких прислухається їхній наставник.

«Із запропонованих творів нам найбільше захотілося втілити на сцені «Безталанну». Це було спільним бажанням усіх учасників нашої студії. Хотіли відобразити драматичність людських почуттів,

доль і т.д. Окрім того, в творі багато українського колориту — традиції, пісні, вечорниці. Це захоплює й занурює у світ рідної культури», — розповіла студентка четвертого курсу медичного факультету Мар'яна Варварук.

Про свою роль у «Безталанній» Мар'яна зазначила, що вона їй до вподоби, адже наближена дуже до реального життя.

У виставі також грали Денис Лящук (Гнат), Ігор Василюк (староста), Мар'яна Варварук (Явдоха), Софія Онищук (дівчина №1), Ярина Турченок (дівчина №2), Ірина Хом'як (Софія), Лілія Бабій (Варка), Іван-Станіслав Духній (Дем'ян), Юрій Петришин (Іван), Тетяна Клопотюк (Ганна), Ірина Мошак (Параска), Захар Онищук (Омелько), Олександр Стрибулевич (Степан).

Студенти-медики зіграли професійно кожен епізод. Гадаю, їхня творчість варта того, щоб показати її ширшому загалу.

**Яніна ЧАЙКІВСЬКА,
Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)**

ДОПОМОГЛИ У ВПОРЯДКУВАННІ ТЕРИТОРІЇ «МАЛЯТКА»

Студенти ТДМУ, які входять до волонтерського загону Товариства Червоного Хреста, 11 травня разом зі студентами Тернопільського центру професійно-технічної освіти допомогли в облаштуванні обласного спеціалізованого будинку дитини.

За кошти мецената, а саме голови Бучацького кооперативу «Іскра» Василя Бабали, було придбано фарбу для оновлення зовнішнього вигляду декоративних скульптур на території сиротинця, щітки, пензлики, кухонне приладдя, засоби для прибирання.

Також студенти-волонтери впорядкували територію будинку дитини квітами та декоративними рослинами. Встигли вони й приділити кожному маленькому вихованцю закладу чимало часу — грали в ігри, спілкувалися. Одним словом, цього дня майбутні медики подарували частину свого серця тим, хто так потребує любові.

Як зазначили учасники акції, вони отримали велике задоволення від спілкування з дітьми та вихователями. Ніхто не хотів прощатися, але ця розлука, як пообіцяли наші студенти, буде нетривалою. Вони вже планують нові заходи.

Організаторами добродійної акції стали студентка третього курсу медичного факультету Соломія Пиндиківська та студентка другого курсу медичного факультету Ірина Масляк. У цьому їх підтримали колеги у волонтерській діяльності Анастасія Холіна, Таїсія Білоножка, Світлана Сідор, Анна Ширко, Валентина Пітухова, Людмила Вознюк, Мар'яна Бойко, а також лікар-інтерн Амін Мудасар.

Потрібно зазначити, що волонтери ТДМУ регулярно відвідують дитбудинки з міні-лекціями на різні теми для дітей старшого віку та з розвиваючими іграми для молодших.

Прес-служба ТДМУ

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

XIV Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Сучасні підходи до вищої медичної освіти в Україні» 18-19 травня відбулася на базі НОК «Червона калина» нашого університету. Форум був присвячений 60-річчю ТДМУ.

У ньому взяли участь заступник міністра охорони здоров'я Олександр Лінчевський, керівник патронатної служби міністра охорони здоров'я В'ячеслав Черненко, виконувач обов'язків начальника відділу освіти та науки МОЗ Наталія Олексіна, директор Центру тестування професійної компетентності фахівців з вищою освітою напрямків підготовки «Медицина» та «Фармація» при МОЗ України Ірина Булах, директор Центрального методичного кабінету з вищої медичної освіти МОЗ України Ірина Мельник, заступник директора Центру тестування професійної ком-

(Зліва направо): **Михайло КОРДА, ректор ТДМУ, професор, Олександр ЛІНЧЕВСЬКИЙ, заступник міністра охорони здоров'я України**

нашу думку, лікарем не може бути абітурієнт з рівнем ЗНО 102. Широкий конкурс створить здорове та повноправне конкурентне середовище для вищих навчальних медичних закладів. Нам також необ-

Україні на післядипломному етапі підготовки лікарів».

«У системі охорони здоров'я за спеціальностями «Медицина», «Фармація», «Стоматологія» нині навчається на контрактній формі навчання 68,8% студентів, на державній – 31,2%. Торік ліцензований іспит «Крок-2» склали 8194 особи, з яких 7402 студентів ВНЗ МОЗ України, 517 – ВНЗ МОН України і 275 – приватних вищих навчальних закладів. Загалом не склали іспит 279 студентів, що становить 3,4% від загальної кількості студентів. З них: 173 особи (2,3%) – представники ВНЗ МОЗ України, 37 (7,2%) – ВНЗ МОН України, 69 (25,1%) – приватних ВНЗ.

Щодо іноземних студентів, то загалом інтегрований ліцензійний іспит склали 3629 осіб, з яких 2959 є студентами ВНЗ МОЗ України, 598 – ВНЗ МОН України, 72 – приватних ВНЗ. Не склали іспиту 376 осіб (10,4%), з яких 232 (7,8%) – студенти ВНЗ МОЗ України, 114 (19,1%) – ВНЗ МОН України, 30 (41,7%) – приватних ВНЗ. Нині 67% іноземців навчаються англійською мовою в українських вишах. З 2013 року спостерігається чітка тенденція зростання кількості іноземних громадян, які навчаються у нас англійською мовою», – звернула увагу Ірина Євгенівна.

Ірина Булах також відзначила високий рівень організації та проведення іспиту ОСКІ в Тернопільському державному медичному університеті. Вона висловила сподівання, що Міністерство охорони здоров'я на базі ТДМУ здійснить підготовку методичних рекомендацій зі складання ОСКІ для всіх вищих навчальних медичних закладів України.

Директор Центрального методичного кабінету з вищої медичної освіти МОЗ України Ірина Мельник виступила з доповіддю «Навчально-методичне забезпечення підготовки студентів у вищих навчальних закладах МОЗ України: стан та першочергові завдання».

Завідувач кафедри медицини катастроф і військової медицини, професор Арсен Гудима детально ознайомив присутніх з результатами роботи Центру симуляційного навчання в ТДМУ під час свого виступу.

Завідувач кафедри хімії Вроцлавського технічного університету Пьотр Млинаж представив доповідь «Чи створює можливості система фінансування науки та досліджень у Польщі для розвитку міжнародної співпраці та впровадження проектів?».

Марина Кашталіян (Одеський національний медичний універси-

роби для іноземних студентів за умов європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи у Львівському національному медичному університеті імені Д.Галицького». Сергій Шаповал ознайомив присутніх з організаційним забезпеченням післядипломної освіти медичних спеціалістів у Запорізькій медичній академії післядипломної освіти. Ірина Височина (Дніпропетровська медична академія) виступила з доповіддю «Самооцінка та референтне оцінювання рівня володіння практичними навичками у лікарів-інтернів за фахом загальної практичної медицини як шлях удосконалення методики викладання».

Сергій Смірнов (Луганський державний медичний університет) проаналізував досвід розвитку критичного мислення як ключової компетенції сучасного спеціаліста галузі охорони здоров'я. Олексій Рижов (Запорізький державний медичний університет) виступив з доповіддю «Стратегія впровадження курсів за вибором на базі технології он-лайн курсів на платформі edX». Марія Гиря поділилася досвідом формування лідерської компетентності викладачів Харківської медичної академії післядипломної освіти. Василь Свирідюк (Житомирський інститут медсестринства) представив доповідь «Використання теорії фракталів у медичній освіті».

У рамках Всеукраїнської науково-практичної конференції організували чотири секційні засідання («Організація освітнього процесу з підготовки фахівців галузі знань «Охорона здоров'я»; «Сучасні підходи до післядипломної підготовки фахівців у вищих медичних (фармацевтичному) навчальних закладах»; «Університетські клініки та їх роль у забезпеченні освітнього процесу. Симуляційне навчання у підготовці високопрофесійних фахівців»; «Організація освітнього процесу з підготовки офіцерів запасу галузі знань «Охорона здоров'я»). Відбулася також семінар-нарада перших проректорів (проректорів з науково-педагогічної роботи), завідувачів науково-методичних лабораторій з питань медичної (фармацевтичної) освіти «Актуальні питання вищої медичної освіти. Запровадження стандартів підготовки фахівців за спеціальностями галузі знань «Охорона здоров'я». Серед проведених заходів і семінар-нарада проректорів (деканів) з міжнародних зв'язків, «круглий» стіл ради молодих вчених при МОЗ України «Роль молодих вчених у реформуванні вітчизняної науки та освіти» в системі підготовки фахівців галузі знань «Охорона здоров'я».

Заслухали й обговорили понад 60 доповідей та повідомлень, що стосуються сучасних підходів до вищої медичної освіти в Україні. За результатами засідань було прийнято рішення конференції.

**Яніна ЧАЙКІВСЬКА,
Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)**

петентності фахівців з вищою освітою напрямків підготовки «Медицина» та «Фармація» при МОЗ України Ірина Булах, директор Центру міжнародних програм МОЗ України Юрій Фисун.

Загалом на форумі прибули дев'ять представників МОЗ України, понад тридцять перших проректорів з науково-педагогічної роботи, з міжнародних зв'язків, післядипломної освіти, 36 начальників навчально-методичних відділів і деканів, іноземні гості з Польщі, 318 учасників з вищих навчальних закладів України.

Конференцію 18 травня відкрив ректор ТДМУ, професор Михайло Корда.

До всіх присутніх з вітальним словом звернувся заступник міністра охорони здоров'я Олександр Лінчевський. «Сьогодні мовитимемо про ті зміни, які потрібно робити в медицині вже. Варто визначити пріоритети у напрямку реформування галузі. Міністерська команда дуже вдячна вам усім за поради, ідеї та співпрацю. Дослухаємося до них, бо ваша експертна думка є важливою для нас. Хочу зупинитися на перших кроках, які робимо зараз. Цього року наполягатимемо, щоб прохідний бал становив 150, ми за впровадження й широкого конкурсу для медичних вишів під час вступу абітурієнтів, а також за гармонізацію наших іспитів з IFOM (International Foundations of Medicine або Міжнародні основи медицини). На

хідно оцінювати стан української медичної освіти порівняно з міжнародними стандартами. У майбутньому більше уваги приділятимемо мовному рівню викладачів і студентів, зокрема, це стосується англійської мови. У XXI столітті знання цієї мови є обов'язковою умовою», – зазначив Олександр Лінчевський.

З вітальним словом виступив начальник управління охорони здоров'я Тернопільської облдержадміністрації Володимир Богайчук.

Директор Центру тестування професійної компетентності фахівців з вищою освітою напрямків підготовки «Медицина» та «Фармація» при МОЗ України Ірина Булах відкрила пленарне засідання доповіддю «Аналіз результатів порівняльного дослідження якості медичної освіти в

З КОГОРТИ ТИХ, ХТО ПІДНЯВ НАУКОВИЙ АВТОРИТЕТ ДЕРЖАВИ

Доктор біологічних наук, професор, лауреат Державної премії України Сергій Андрійович Сморщок зробив значний внесок у розвиток морфологічної науки. Він належить до когорти вчених, які своєю працею підняли науковий авторитет нашої держави.

С. А. Сморщок народився 17 квітня 1931 року в селі Грицьки Волковиського району Гродненської області (Білорусь) у сім'ї селянина. 1946 року помер його батько й Сергій Андрійович разом із матір'ю та братом 1947 року переїздить до Львова, де живе його дядько. З 1948 року він працює слюсарем у ремонтній майстерні військової частини та водночас навчається в п'ятому класі вечірньої школи робітничої молоді. Поєднуючи роботу з навчанням, С. А. Сморщок за два роки закінчив 5-7 класи та 1950 року вступив до Львівського нафтопромислового технікуму. В квітні 1951 року його призвали до армії, де спочатку закінчив школу молодших командирів, а потім вся служба проходила в піхоті берегової охорони на острові Сахалін. Після демобілізації 1954 року Сергій Андрійович повернувся до Львова й за один навчальний рік закінчив 9 і 10 класи заочної середньої школи. 1955 року він вступив на ветеринарний факультет Львівського зооветеринарного інституту. Після його закінчення з відзнакою 1960 року отримав скерування в розпорядження Львівського раднагоспу, де працював ветлікарем на птахофабриці.

У грудні 1961 року С. А. Сморщок перейшов на роботу в науково-дослідницький інститут землеробства та тваринництва західних областей України на посаду спочатку молодшого, а потім старшого наукового співробітника відділу дрібного тваринництва та птахівництва. 1963 року він вступив до аспірантури при кафедрі гістології і ембріології Львівського зооветеринарного інституту, яку закінчив 1966 року.

Наукова творчість Сергія Андрійовича на початку його діяльності характеризується різноманітністю наукових інтересів. Чільне місце в широкому колі питань, які цікавили молодого вченого, посідають цілеспрямовані дослідження в галузі нейроморфології. Тематика його перших робіт присвячена вивченню іннервації та гістохімії нервових сплетень шлунково-кишкового тракту тварин. Під час навчання в аспірантурі під керівництвом професора О. М. Виноградова він захистив кандидатську дисертацію на тему: «Морфологічні та

гістохімічні дослідження інтрамуральної нервової системи травного тракту» й отримав диплом кандидата біологічних наук.

Науковий керівник Сергія Андрійовича — проф. О. М. Виноградова була ученицею відомого вченого, чл.-кор. АМН СРСР проф. Н. Г. Колосова. Вона зорганізувала поїздку молодих вче-

Професор Сергій СМОРЩОК

них, в складі яких був і Сергій Андрійович, до Ленінграда, де вони зустрілися з патріархом-нейрогістологом Н. Г. Колосовим. Ця зустріч надихнула Сергія Андрійовича на подальші наукові пошуки, яким він присвятив усе своє життя.

1967 року С. А. Сморщок за конкурсом зарахував асистентом кафедри гістології та ембріології Тернопільського медичного інституту, де з 1970 року працював на посаді доцента, а з 1977 року — завідувачем цієї ж кафедри.

С. А. Сморщок був активним та ініціативним громадським активістом, використовував у роботі індивідуальні методи, завжди мав великий авторитет у студентів, викладачів і наукових співробітників не лише в інституті, місті, але й далеко за їх межами. Він створив сучасну кафедру, яка за естетичним оформленням, професійністю колективу, рівнем наукових досліджень була однією з кращих в інституті. Працюючи сам, Сергій Андрійович запалював працівників кафедри та інституту, пошукачів, перспективних студентів-гуртківців. Його вирізняла працьовитість, любов і доброзичливість до людей. Він був принциповим і вимогливим в роботі не лише до співробітників, а передовсім до себе, по-батьківськи ставився до своїх учнів, домагався високого рівня робіт, що виконувалися, і виховував справжніх професіоналів.

1972 року Сергій Андрійович зорганізував першу в області лабораторію електронної мікроскопії. Основним напрямком його

наукових досліджень було вивчення структурно-метаболических змін в органах ендокринної системи, а також особливостей їх регенерації після термічних опіків та застосування біологічно активних речовин. В науковій лабораторії отримували консультативну та практичну допомогу співробітники не лише нашого інституту, а й інших ВНЗ. Якщо розділ з електронної мікроскопії був виконаний в лабораторії проф. С. А. Сморщок, то в опонентів не виникало сумнівів щодо достовірності отриманих результатів досліджень.

1982 року С. А. Сморщок був нагороджений нагрудним знаком Міністерства вищої освіти СРСР «За отличные успехи в работе», що було оцінкою того внеску, який він зробив у галузь вищої освіти. Цього ж року за цикл робіт «Розробка патогенезу, діагностики і лікування опікової травми та реабілітація травмованих

опіками в Україні» Сергій Андрійович в складі групи вчених-комбустиологів був удостоєний Державної премії України в галузі науки й техніки.

1983 року вчена рада інституту надала С. А. Сморщку творчу відпустку для завершення докторської дисертації на тему: «Структурна основа деструктивних і регенераторних процесів в аденогіпофізі, корі наднирників і щитоподібній залозі при опіковій травмі і застосуванні антиоксидантів», яку він успішно захистив 1984 року, а 1985 року Сергію Андрійовичу присуджено вчене звання професора.

С. А. Сморщок започаткував новий, перспективний напрямок у біології та медицині з вивчення впливу біологічно активних речовин на компенсаторно-приспосувальні й репаративні процеси органів нейроендокринної системи при важких термічних опіках. Перу Сергія Андрійовича належить понад 100 наукових праць, а під його керівництвом виконано і захищено 11 кандидатських і 4 докторських дисертації, що свідчить про великі заслуги в справі підготовки науково-педагогічних кадрів. Професор С. А. Сморщок брав активну участь у наукових з'їздах і конференціях як в Україні, так і за кордоном. Його роботи з вивчення патогенезу опікової хвороби викликали значний інтерес у багатьох країнах, про що свідчать чисельні пропозиції співпраці з Францією, Німеччиною, Ізраїлем, Чехією, Болгарією, Сполучених Штатів Америки, Австрією, Польщі. В лютому 1993 року рішенням загальних зборів

Академії екологічних наук України Сергій Андрійович обраний дійсним членом Академії за розробку низки питань техногенного забруднення навколишнього середовища.

Проф. С. А. Сморщок був прекрасним педагогом, цікавим лектором, чуйним керівником. На лекціях і практичних заняттях він старався максимально наблизити матеріал, що вивчається, до проблем практичної медицини. Сергій Андрійович доклав багато зусиль для створення оптимальних умов проведення практичних занять на кафедрі. Навчальні кімнати оснащені мікроскопами, таблицями, наборами мікропрепаратів та електронних мікрофотографій. Високу оцінку за проведену роботу кафедра отримала 1985 року, коли її навчально-методичну діяльність перевіряв провідний гістолог колишнього Союзу, професор І. Г. Шубич. Сергій Андрійович постійно оновлював методичні матеріали для студентів і викладачів, використовував електронно-мікроскопічні фотографії власних досліджень і своїх учнів у навчальному процесі.

Ті, хто знав Сергія Андрійовича як викладача, наголос ставлять на його незаперечному

С. А. Сморщок був керівником низки науково-дослідницьких робіт як госпрозрахункових, так і за державним замовленням. Так, з 1987 року він керував науково-дослідною роботою: «Вивчення структурної основи патогенезу опікової хвороби». В дослідженнях цієї проблеми співвиконавцями були працівники інституту хірургії ім. О. Вишневецького АМН СРСР (м. Москва) та НДІ фізичної хімії АН СРСР, що було досить престижним: центр звертався за допомогою на периферію. В грудні 1985 року на базі лабораторії електронної мікроскопії при кафедрі гістології відбувся Всесоюзний семінар «Застосування електронної мікроскопії в біології та медицині».

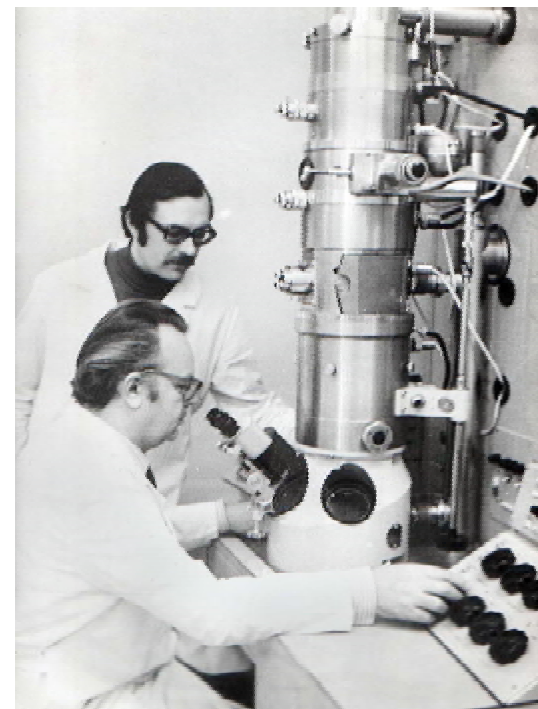
Професор С. А. Сморщок активно займався громадською діяльністю, був членом центрального й профільного методичних комітетів, членом наукової експертної комісії, головою бібліотечної ради, членом республіканської проблемної комісії з термічних опіків, головою обласного наукового товариства анатомів, гістологів та ембріологів, головою секції науково-технічного товариства з електронної мікроскопії, керівником студентського наукового товариства інституту. Сергій Андрійович мав загальний стаж роботи 47 років, з них 28 — у Тернопільському медичному інституті.

4 травня 1995 р. після важкої хвороби С. А. Сморщок відійшов у вічність.

Щоб зрозуміти внутрішню логіку вчинків людей, обдарованих глибоким і ясним розумом, потрібен час. Лише з плином часу стало зрозумілим, що свою справу Сергій Андрійович поставив на підвалини оригінальної, всебічно продуманої та старанно відпрацьованої концепції. Сергій Андрійович був за національністю білорусом, але він працював для блага українського народу й заслужив нашу довічну повагу та вдячність.

Свігла пам'ять про професора Сергія Андрійовича Сморщок — добру й талановиту людину — назавжди збережеться в серцях працівників нашого університету, близьких, друзів, його вдячних учнів.

**Костянтин ВОЛКОВ,
завідувач кафедри гістології та ембріології,
Лідія ЯКУБИШИНА,
доцент**

Професор Сергій СМОРЩОК з асистентом Костянтином ВОЛКОВИМ за електронним мікроскопом (1985 р.)

хисті педагога та наставника. Щирість, інтелігентність, доброта й повага до студентів одночасно поєднувалися у нього з вродженим умінням виділити та логічно систематизувати найголовніше в матеріалі, з чіткістю й простотою його викладу.

Він був прикладом працьовитості, поєднаної з вимогливістю до студентів. Таке ставлення було і до безпосередніх учнів: очільник ревниво стежив за охайністю виконання роботи, не допускав недбалства та байдужості, виховував любов до ретельної сумлінної праці, без якої не може народитися справжній вчений.

З МИРНОГО ЖИТТЯ – У ЗОНУ ПРОВЕДЕННЯ АТО

На сторінках «Медичної академії» ми уже не раз розповідали про викладачів Тернопільського медичного університету, які за покликом серця рятують бійців у зоні проведення АТО. Понад рік провів доцент кафедри онкології, променевої діагностики і терапії та радіаційної медицини ТДМУ Мирослав Домбрович на східних кордонах нашої країни, виконуючи свій громадянський обов'язок.

НАДАВАЛИ КВАЛІФІКОВАНУ МЕДДОПОМОГУ БІЙЦЯМ

Мирослава Домбровича призвали до лав Збройних сил України в травні 2015 року. Це була п'ята хвиля мобілізації.

— Все сталося для мене досить неочікувано, доволі швидко, пригадую, як у середу пройшов медкомісія, вручили повістку, а у п'ятницю вже мобілізували, — розповідає Мирослав Іванович. — Спочатку нас, новоприбулих лікарів, відрядили в один з військових підрозділів, що на Житомирщині, де проводили підготовку викладачі Української військово-медичної академії. Там впродовж місяця навчали надавати першу медичну допомогу пораненим на полі бою. Довелося пригадати, як поводитися зі зброєю, проходили й фізичні тренування, навіть такі тонкощі військової справи, як користуватися рацією вивчили. Після закінчення навчань, як завжди пам'ятаю цей літній день — 1 липня, коли прибув у розпорядження 66-го військового мобільного госпіталю (одного з чотирьох, розгорнутих по периметру лінії зіткнення), який є структурним підрозділом Військово-медичного клінічного центру Західного регіону. Саме там уже проходив військову службу наш викладач, доцент Ігор Сергійович Кулянда. Він згодом і став моїм безпосереднім начальником.

У госпіталі Мирослава Домбровича призначили старшим ординатором відділення підсилення медичних підрозділів. Загалом до його обов'язків входило надавати хірургічну допомогу солдатам з вогнепальними пораненнями органів черевної порожнини, грудної клітки, кінцівок. Але на війні як на війні, доводилося лікувати пацієнтів з «мирною» хірургічною патологією (гострі холецистит, панкреатит, апендицит, кили тощо). Багато бійців було із давніми соматичними недугами, які у військово-польових умовах ще більше загострилися, тому роботи вистачало навіть тоді, коли зменшувався потік поранених.

У госпіталі надавали кваліфіковану та з окремими елементами спеціалізовану медичну допомо-

гу пораненим, травмованим, ураженим, тобто медичну допомогу другого рівня. Її основна мета — усунення тяжких ускладнень, що загрожують життю, наслідків пошкодження та створення сприятливих умов для евакуації за призначенням у лікувальні заклади територіальних госпітальних баз. Сюди доправляли поранених з поля бою й медичних підрозділів першої ланки, де робили все для того, щоб упродовж першої години пацієнт був у руках фахівців.

**Мирослав ДОМБРОВИЧ,
доцент ТДМУ**

Зокрема, проводили: остаточну зупинку зовнішньої або внутрішньої кровотечі, закриття ран внутрішніх органів, лікувально-транспортну іммобілізацію стерильними апаратами зовнішньої фіксації переломів кісток, комплексну протишокову терапію, декомпресійну трепанацію черепа, тобто — стабілізацію пораненого та евакуацію на наступний етап.

— Хочу зауважити, що, попри деякі негаразди вітчизняної військово-польової медицини, в госпіталі була добре налагоджена система евакуації пацієнтів: нам заздалегідь повідомляли, з яким видом поранення везуть військового, в якому стані, отож лікарська бригада вже очікувала його у повній готовності в протишовковій палаті чи операційній. Пораненого доправляли до нас, по суті, з полю бою, приміром з накладеним джгутом чи тугою пов'язкою. Наші ж фахівці займалися складнішими втручаннями — накладали судинні шви, проводили ауто-венозне протезування чи імплантували штучний протез та інше. Таку роботу судинних хірургів можна назвати ювелірною на цьому етапі надання меддопомоги. Мені ж у госпіталі дуже допомогло те, що після закінчення інституту впродовж п'яти років працював хірургом з надання невідкладної хірургічної допомоги. Звісно, в ті часи я й гадки не мав, що саме ці навички згодяться мені на війні, та ще й у своїй країні. Ефективною підмогою були й майстер-класи, семінарські заняття, які безпосередньо у госпіталі проводили для нас спеціалісти Військово-медичного клінічного центру Західного регіону та ка-

федри військової хірургії Української військово-медичної академії. Підготовкою займалися головний хірург Західного регіону, полковник медичної служби Іван Степанович Богдан, завідувач кафедри військово-польової хірургії полковник медичної служби, доктор меднаук, професор Ярослав Леонідович Заруцький, головний хірург Міністерства оборони України полковник медичної служби Ігор Петрович Хоменко.

Специфіка роботи онкохірурга має свої особливості, в нас переважають планові операції з приводу онкологічної патології, а тут основну частку оперативних втручань з приводу вогнепальних поранень виконують невідкладно за життєвими показаннями. І зрозуміло, що стратегія виконання хірургічних втручань значно різниться. Скажімо, існує у військово-польовій хірургії методика «Damage control» — це хірургічна тактика, яка полягає у виконанні екстрених операцій скороченого обсягу з подальшою нормалізацією фізіологічних функцій та відтермінування остаточної репарації всіх пошкоджень. В цивільній медицині її не застосовують, а в умовах війни вона просто безцінна, бо дає хворому великий шанс на життя. Використовуючи цю тактику, проводимо пораненому лише той обсяг оперативного втручання, який дозволить, хоча й у важкому стані, але живим доправити його на наступний етап хірургічної допомоги. Ми не раз застосовували «Damage control», і хочу зазначити, що ця методика цілком виправдана, особливо, коли йдеться про тяжкі випадки.

МЕДИКИ-ВОЛОНТЕРИ ДОПОМАГАЮТЬ ВІЙСЬКОВІЙ МЕДИЦИНІ

Гібридна війна, яка розгорнулася на сході України, була неочікуваною для всіх, особливо для наших Збройних сил, які виявилися до неї, по суті, не готовими. Якби не добровільні помічники, все могло б скластися набагато гірше, особливо відчутною їх допомога була на початку воєнних дій, коли значну частку медичного забезпечення взяли на себе волонтери.

— Справжню «фармацевтичну фабрику» із забезпечення нашого госпіталю медикаментами зорганізували викладачі ТДМУ, — розповідає Мирослав Домбрович. — Доценти нашого університету Тамара Воронцова та Інга Кубей налагодили співпрацю з колишніми випускниками, науковцями, які мешкають нині в Канаді, — це родина Богдана Бойчука та Надії Архіпової. Велику кількість медикаментів, витратних матеріалів вони надсилали для потреб армії, врятувавши не одне солдатське життя. Тамара Воронцова вже у Тернополі отримувала та відсортовувала ті

засоби, яких ми потребували, а згодом разом зі своїми друзями-волонтерами навіть привозила їх до нашого госпіталю. Хочеться зазначити, що колеги з ТДМУ постійно нами опікувалися. Часто телефонувала декан медичного факультету Галина Крицька, доцент Ольга Литвинова. Доцент Юрій Грубар разом з Асоціацією ортопедів-травматологів допоміг у закупівлі перев'язувального матеріалу. Лікар Тернопільського обласного онкологічного диспансеру Олександр Болюх власним коштом закупив комплекти проленових сіток для пластики кил, зонди для видалення варикозних вен, деякі хірургічні інструменти.

Дуже виручали волонтери з постачанням сучасних реанімообілів. Багато машин, якими евакуювали поранених і хворих у зоні АТО, були отримані завдяки діаспорі — це санітарні машини відомих зарубіжних виробників, в яких є і балони з киснем, і апарати штучного дихання, тобто все необхідне, аби надати невідкладну меддопомогу. Такі авто медики називали «золотим запасом», бо ж на балансі госпіталю були лише радянські «уазики», в якого лише одна перевага — прохідність, а як санітарний транспорт він не годився. Зараз просто неможливо перерахува-

1957-2017

добре якби була налагоджена чітка система зворотного зв'язку. Лікар повинен знати про результати своєї роботи, навіть якщо вони виявилися незадовільними. Крім моральних аспектів, існують й питання суто медичної компетентності, коли хірург має проаналізувати свої дії, оцінити так би мовити якість своєї роботи. Ясна річ, ми проводили оперативні втручання, дотримуючись протоколів та інструкцій, але чи зробили все можливе для того, аби солдат залишився живим, як знати? Якщо дізнавалися про подальший стан прооперованих, то тільки з власних джерел, телефонували, шукали наших пацієнтів у інших госпіталях. Але централізовано така інформація не надходить, тому й проаналізувати якість надання меддопомоги на кожному етапі важко. Шкода, що й донині це не впроваджено у повсякденну практику, особливо,

ти все, що привозили нам волонтери — це і дороговартісний шовний матеріал, і розм'яті пов'язки, ортопедичні пристрої, які використовують травматологи, — каже Мирослав Домбрович. — А які смаколики для бійців готували волонтери з Дніпра, Нікополя! Привозили й фрукти, свіжі овочі з городу. Один заслужений працівник бджільництва привіз нам кілька пластмасових контейнерів меду, це було так зворушливо. І хоча переважна більшість солдат і волонтерів з Дніпропетровщини та Донеччини розмовляли російською мовою, вони є відданими Україні людьми, справжніми патріотами.

«НАЙВАЖЧЕ НА ВІЙНІ – ВТРАЧАТИ ПАЦІЄНТІВ»

— Найважче на війні втрачати пацієнтів, особливо молодих хлопців, які ще так мало прожили у цьому світі, але згасають на очах. Тривожать їх нині думки про скалічених хлопців, яких в госпіталі оперували та евакуювали на наступні етапи лікування. Яка їхня подальша доля? Чи вижили чи померли від бойових травм — нам невідомо. Було б

коли ми вже нібито й вибудували модель військової медицини — її поетапність, доцільність використання медичних кадрів, взаємозв'язок усіх ланцюгів.

Коли мені вручили повістку, не приховуватиму, відчуття були такі, що це мій обов'язок і я повинен його виконати. Здавалося, що життя на рік припиниться, бо я не зможу спілкуватися з сім'єю, друзями, колегами, займатися іншими справами. Сталося все навпаки — за цей рік я здобув багато друзів у всій Україні, пережив інші відчуття, інші емоції. Регулярно телефонували також співробітники моєї кафедри, ректор Михайло Корда та проректор Аркадій Шульгай, усіляко підтримували. В армії я здобув цінний досвід у хірургії, заповзичив певні методики, які застосовують військові хірурги та відчув, що моя робота потрібна людям. Шкода тільки, що український народ платить за цей досвід тисячами життів... Але вірю, що в Україні все-таки війна закінчиться, не віддадуть наші хлопці на поталу російському агресору східні рубежі України.

Лариса ЛУКАЩУК

Юлія Копча – студентка 6 курсу медичного факультету. Навчається на «відмінно» і отримує підвищену стипендію. Незмінна – з першого курсу – староста групи.

– Медицина, – розповідає Юлія, – цікавила мене з дитинства не випадково. Я виросла в родині лікаря. Мій тато – Василь Степанович – свого часу теж закінчив ТДМУ. Після отримання диплома поїхав працювати лікарем-інфекціоністом в Острозьку центральну районну лікарню. Там, в Острозі, зустрів свою майбутню дружину. Справили весілля. Народилася я. Згодом наша родина переїхала до Тернополя. Нині тато – професор кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними та венеричними хворобами.

– Ваша мама теж медик?

– Ні, педагог. Мама працює вчителькою початкових класів в Тернопільській ЗОШ №17, викладає тут також інформатику та трудове навчання. З дитинства пам'ятаю татові розповіді про студентське життя, про цікаві випадки з лікарської практики, читало з яких він описав у своїх статтях та книгах. Я любила дивитися, як він працює, схилившись над письмовим столом. І залюбки допомагала вибирати фотографії чи обкладинку для нової книги. Це була відповідальна місія й я дуже пишалася татовою довірою. А ще мені подобалося розглядати малюнки та фотографії в медичних атласах й слухати татові розповіді про різні інфекційні захворювання, їхні причини та ознаки. Коли я хворіла на дитячі інфекційні хвороби, тато пояснював мені, що

ЮЛІЯ КОПЧА: «РОКИ НАВЧАННЯ НЕ ЗАБУДУТЬСЯ»

за вірус спричинив недугу, як передається і як швидше одужати. Мені було цікаво. У п'ять років я вже вміла робити внутрішньом'язеві ін'єкції та знімати шви з пальця. І вже тоді знала, що пов'язу своє життя з медициною, бо це найкраща у світі професія, яка дає змогу допомагати людям.

Школу №17 у Тернополі закінчила зі срібною медаллю та подала документи до ТДМУ й Буковинського державного медичного університету. Вступила на державну форму навчання в обидва виші, але обрала ТДМУ, який посідає перше місце в галузевому рейтингу серед усіх медичних вишів України та якому минає 60.

– Нині ви вже шестикурсниця. Залишилося скласти останні іспити й студентське життя позаду. Яким воно було?

– Цікавим, насиченим, різноманітним: навчання, іспити, участь у наукових конференціях і цікавих культурних заходах...

– Брали участь у науковому гуртку?

– Чи не з першого курсу. Дуже вдячна завідувачу кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними та венеричними хворобами, професорові ТДМУ Михайлові Антоновичу Андрейчину, який був моїм науковим керівником і допомагав мені у всіх починаннях, підтримував, вчив, наставляв. Михайло Антонович – відомий вчений та надзвичайно інтелігентна, дуже світла людина – допоміг мені визначитися з темою дослідження, під його керівництвом я написала кілька статей, які представила на наукових конференціях. Зокрема, 2014-2015 навчального року бра-

ла участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук у галузі «Клінічна медицина», що відбувся в Буковинському державному медичному університеті в березні 2015 року. Виступала там з доповіддю на тему «Удосконалення лікування хворих на гострі кишкові інфекції». За серію робіт «Моторно-секреторні розлади травного тракту» отримала грамоту президентки Національної академії наук України.

У грудні 2016 року побувала в Києві на науково-практичній конференції молодих вчених, присвяченій 88-й річниці Інституту медицини праці НАМН України. Тема моєї доповіді на тій конференції – «Термосеміотика гострого тонзиліту».

Запам'яталися міжнародні медичні конгреси студентів і молодих учених, що традиційно щороку зорганізовує наш університет на базі навчально-оздоровчого

комплексу «Червона калина». Зокрема, за доповідь «Значення ліквор-сироваткового індексу для діагностики нейроінфекцій» у квітні 2016 року отримала диплом II ступеня.

– Яким був напрям ваших наукових досліджень останнім часом?

– Мене зацікавила термографія – метод реєстрації теплового (інфрачервоного) випромінювання тіла людини для діагностики різних захворювань. Це новітній метод дослідження в медицині, малопоширений, на жаль, в Україні, який вважаю дуже перспективним. Фізико-технічною основою термографії є реєстрація інфрачервоного випромінювання, яке виділяє будь-яке тіло, температура якого вища від абсолютного нуля (-273 °C). Різні патологічні стани впливають як на розподіл, так і на інтенсивність теплового (інфрачервоного) випромінювання. На цьому, власне, й ґрунтується метод виявлення захворювання за допомогою термограм. Для термографічного обстеження я використовувала медичний тепловізор TI-120, який є на кафедрі інфекційних хвороб. Метою дослідження було розробити термосеміотику гострого тонзиліту шляхом встановлення особливостей інфрачервоного випромінювання в підщелепній ділянці й на долонях здорових людей та зіставлення отриманих результатів з відповідними показниками таких хворих.

– Чи не хотіли б ви у майбутньому займатися науковою діяльністю?

– Медична наука без клінічної практики неможлива, тому я за співпрацю наукової та практичної медицини. Наразі налаштована здобувати практичний досвід.

– В якій галузі медицини збираєтеся працювати?

– Мене завжди цікавило лікування інфекційних хвороб, тож, як і мріяла, працюватиму лікарем-інфекціоністом.

– Часу на захоплення у студента-медика мало, але все ж таки... Чим займаєтеся на дозвіллі?

– Люблю рукоділля: в'язання спицями, гачком, бісероплетіння... А ще – малювання. Малюю олівцями, простими чи кольоровими. Але нині це буває нечасто, не так, як у дитинстві. Школяркою відвідувала гурток бальних танців. У молодших класах, залишаючись в групі продовженого дня та вправившись з уроками, відкладала підручники й виймала з напльнички нитки, папір, бісер. Любила власноруч робити оригінальні листівки для мами або вишивати картини бісером і нитками. Деякі з них нині прикрашають стіни рідного дому, серед них і картина, яку вишила для мами, коли мені було 10 років. На ній – розквітлі маки. Моя матуся дуже любить ці квіти.

Згодом хобі відійшло на задній план, у пріоритеті було навчання, іспити, складання ЗНО... Коли стала студенткою, на рукоділля, танці, малювання й зовсім часу не залишилося. Моїм захопленням стала медицина.

– Але секрети рукоділля не забуваються. До речі, у вашій мамі теж золоті руки?

– Так, рукоділлям вона займається на професійному рівні та навчає цьому мистецтву своїх учнів. На нещодавньому конкурсі дитячої творчості в Тернопільському обласному комунальному центрі науково-технічної творчості школярів та учнівської молоді мамині учні отримали призи за найкращі роботи.

– Із завершенням навчання в університеті розпочнеться новий період у вашому житті.

– Але студентські роки не забудуться. Назавжди зі мною залишаться, зокрема, спогади про нашу чудову студентську групу. За шість років ми дуже здружилися, шкода буде розлучатися.

**Лідія ХМІЛЯР,
Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)**

ОЗНАЙОМЛЕННЯ

ВИГРАЛА КОНКУРС, СТАЖУВАЛАСЯ В НАЦІОНАЛЬНОМУ ІНСТИТУТІ РАКУ

Студентка п'ятого курсу медичного факультету ТДМУ Катерина Воробець нещодавно повернулася зі стажування у Національному інституті раку. Ініціатором такого заходу виступив сам інститут, який ставив за мету краще ознайомити майбутніх медиків і лікарів-інтернів зі спеціфікою роботи лікарів-онкологів різних напрямків. Іншим організатором стажування була платформа INgenius.

Стажувалися 20 учасників з усієї України у десяти провідних відділеннях NIP. Кожен учасник програми пройшов конкурсний відбір. Свої заявки подавали студенти 3-6 курсів, лікарі-інтерни та молоді лікарі. Загалом надійшло понад 250 заявок від бажаючих.

Наша студентка надіслала один з кращих мотиваційних листів, що дало їй змогу потрапити до двадцятки «щасливців».

Кожного учасника «прикріпили» до лікаря (щонайменше – дві особи). Також до програми входив практично-оглядовий курс в операційних; асистування на операціях; участь у лікувально-діагностичних процесах; чергування в реанімації та догляд за хворими; ознайомлення з дослідницькими напрямками інституту. Крім того, молоді люди мали щоденний лекційний курс з різних онкологічних напрямків від найкращих спеціалістів установи.

«Про конкурс і можливість стажування дізналася з оголошення в Інтернеті. Надзвичайно задово-

лена стажуванням, адже всі працівники Національного інституту раку поставилися до нас з увагою і поплекувалися, щоб кожен етап оперативного втручання був детально проаналізований. До всіх процесів роботи цієї установи ми були якнайактивніше залучені та здобули великий досвід. Мали можливість асистувати, зокрема я асистувала в онкоурології під час видалення сечового міхура. Також нам провели лекційний курс. Щодня у нас була ротация по відділеннях, завдяки чому отримали можливість ознайомитися з багатьма напрямками діяльності Національного інституту раку», – розповіла Катерина Воробець.

Нашій студентці також сподобався колегіальний підхід. Кожен

Катерина ВОРОБЕЦЬ

учасник отримав запрошення на подальші стажування, але вже поза конкурсом. За словами дівчини, їхній куратор від інституту раку Олександр Стаховський свого часу сам проходив чимало стажувань за кордоном, тому знає, наскільки це важливо для майбутніх і молодих лікарів.

«Упродовж двох тижнів ми стали дружним колективом, адже щодня разом стажувалися й проживали в пансіонаті. Були стажери з-за кордону – Румунії, Грузії, Білорусі.

Вразила відкритість лікарів. Наше ж завдання було якнайкраще сприймати всю інформацію та вбирати в себе знання та досвід. Побільше б таких ініціатив і стажувань, адже маємо можливість здобувати цінні практичні навички, бачити нові технології. Після двох тижнів практики мені дуже сподобалася онкологія. Ніколи не думала, що цей напрямок у медицині може бути настільки цікавим. Видно заради чого треба боротися, що пацієнти мають шанси на повноцінне життя. Вбачаєш у цьому певну свою місію. Тут можна розвиватися і як лікар, і як науковець», – додала Катерина Воробець.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА

ЮВІЛЕЙНА ФАЛЕРИСТИКА

Святкові заходи з нагоди університетських ювілеїв залишили після себе своєрідний матеріальний слід – пам'ятні значки та медалі. Як частина нашої історії вони привертають увагу спеціалістів та істориків медицини й давно стали предметом захоплення колекціонерів.

1982 року інституту виповнилося 25 років. Ця дата вперше була ознаменована випуском пам'ятного значка. На виробничому об'єднанні «Ватра» інститут замовив 2500 штук, які передбачалося вручити всім викладачам, студентам і запрошеним.

тикально. Майже всю площу значка займають римські цифри «XXX». Угорі аббревіатура «ТГМИ», в центрі змія та чаша, внизу – дві горизонтально розташовані лаврові гілки, перехрещені стрічкою. Існує три різновидності значка за забарвленням. Більша частина тиражу має однотонне сіро-коричневе лакове покриття, на деяких значках аббревіатура «ТГМИ» додатково забарвлена у блакитний колір, ще на інших аббревіатура покрита блакитним лаком, а лаврове листя – зеленим. Трапляються екземпляри, не покриті лаком (заготов-

церемоній, пов'язаних, наприклад, з черговим випуском лікарів, провізорів чи середніх медпрацівників.

Центральна частина ректорської медалі – диск жовтого металу, все поле якого займає герб університету. Назва закладу «Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського» розміщена на синій стрічці. Верхня частина картуша – блакитна, на ній текст «Omnia artium medicina nobilissima est» і будівля адміністративного корпусу – першої базової споруди, переданої новоствореному на-

підпорядковані медичному факультету.

Медаль фармацевтичного факультету відрізняється тим, що на синій стрічці розміщено текст «Фармацевтичний факультет ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського». На зеленому картуші – терези та ступка з пестиком для приготування ліків.

На медалі стоматологічного факультету напис «Стоматологічний факультет ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського». На блакитному картуші – буква «D» (Dens – зуб), всередині її – двокороневий зуб білого кольору.

Крім членів вченої ради, її вручали ветеранам університету та почесним гостям.

Значок до 50-річчя університету простіший від попередніх. У центральному крузі – фасад адміністративного корпусу університету. На його тлі розміщено розкрити книгу з традиційною символікою (зім'я та чаша). Нижче – цифра «50» і колом дві лаврові гілки. По периферії значка круговий напис «Тернопільський державний медичний університет 1957-2007».

До 55-річчя університету було виготовлено пам'ятну медаль і нагрудний значок. Лицеву сторону медалі займає адміністративний корпус. В центрі круга – мікроскоп, внизу – цифра «55», по колу – напис «Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського».

Лицеву сторону медалі займає адміністративний корпус. В центрі круга – мікроскоп, внизу – цифра «55», по колу – напис «Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського». У верхній частині зворотної сторони у світлі променів розміщено розкрити книгу з медичною символікою, в нижній частині – дати «1957-2012» над лавровою гілкою. Значок з'єднаний кільцем з колодкою жовто-блакитного кольору, яка кріпиться англійською булавкою.

Значок до 50-річчя також двосторонній. На лицевій стороні зображено адміністративний корпус, обрамлений лавровою гілкою та кетягом калини, і цифру «55». По колу йде напис «Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського». У верхній частині зворотної сторони у світлі променів розміщено розкрити книгу з медичною символікою, в нижній частині – дати «1957-2012» над лавровою гілкою. Значок з'єднаний кільцем з колодкою жовто-блакитного кольору, яка кріпиться англійською булавкою.

Автором ескізів, за якими виготовлено значки та медалі до 50- і 55-річного ювілеїв, є художник П.З. Мороз.

Значки й медалі університету – своєрідне відображення у малій художній формі подій та фактів, що стали важливими віхами його 60-річної історії. Збирання, вивчення та пропагування фалеристичних матеріалів університету, які складають невід'ємну частину його минулого, слід розглядати як ефективний засіб залучення нових поколінь студентів і викладачів до повнішого ознайомлення з історією альма-матер і виховання у них почуття спадкоємності традицій фахової освіти та загальної культури. Доцільно підтримувати багаторічну практику відзначення випуском значків важливих дат у житті університету задля пропаганди їх серед медичної громадськості і краян.

Василь ФАЙФУРА

Значок до 25-річчя інституту

Заготовки було зроблено у необхідній кількості, але в умовах цейтноту та ще й кустарним способом вдалося більш-менш якісно хромувати майже 800 штук. Для цього автору цієї публікації

Значок до 30-річчя інституту

ки). Наклад – 500 штук. Виготовач – виробниче об'єднання «Тернопільський комбайновий завод імені XXV з'їзду КПРС».

Такий же задум повторено на значку до 40-річчя академії (1997 р.). Значок являє собою вертикально орієнтований прямокутник. Угорі текст у два рядки «ТМА ім. Горбачевського», нижче – цифра «40». На її тлі в центрі значка вишипується медична емблема. Внизу – дві горизонтально розташовані лаврові гілки, перехрещені стрічкою. Автор усіх трьох ескізів – І.О. Юхимець.

Найбільш повно у фалеристичному матеріалі передстало піввіковий ювілей університету. 2007 року ТДМУ замовив медалі приватному підприємству Мітрофанова Сергія Вікторовича, яке працює під назвою «Творча виробничо-реставраційна майстерня «Юрій» (Львів). Майстерня виготовила

Значок до 40-річчя академії

вчальному закладові 1957 року. В нижній частині картуша на жовтому тлі є дата «1957» і дві лаврові гілки. В центрі – традиційні змія й чаша на фоні розкритої книги. Кетяги калини у вінку, який оточує картуш, – червоного кольору. Центральний диск вмонтовано у декоративний металевий корпус. Кількість – 3 медалі.

Велику медаль виготовлено у шістьох варіантах. Настільна медаль для ректорів є точною копією центрального диска ректорської медалі та відрізняється від останньої лише тим, що не має декоративного корпусу.

Рисунок медалі медичного факультету нагадує герб університету, але на синій стрічці інший текст: «Медичний факультет ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського». Поле картуша – жовте. В центрі його – розгорнута книга біло-

Значок до 50-річчя університету

Медаль факультету іноземних студентів має текст «Факультет іноземних студентів ТДМУ». В центрі блакитного картуша – розкрита книга білого кольору, на її тлі – земна куля в оточенні п'яти неповних кружків червоного, жовтого, синього, зеленого та чорного кольорів. Виготовлено два екземпляри медалі: один – для декана, другий – для директора ННІ медсестринства,

Настільна медаль

який структурно належить до факультету іноземних студентів.

На медалі факультету післядипломної освіти відповідний напис – «Факультет післядипломної освіти ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського». По блакитному картушу зліва направо та знизу догори йде біла коса смуга, на тлі якої – три розкриті книги.

Пам'ятна медаль являє собою латунний круг, в центрі лицевої сторони його – герб університету з розфарбованими елементами картуша. Вгорі, на стрічці з двома симетричними згинами стоять дати: «1957-2007». Внизу – дві перехрещені лаврові гілки, які обрамлюють нижню половину герба. Центральну частину зворотної сторони займає адміністративний корпус. По колу текст «Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського», внизу – «50 років». Кількість виготовлених екземплярів – 100.

Значок до 55-річчя університету

Ректорська медаль

(тоді – заступникові декана) довелося буквально напередодні урочин звільнити із занять 16 студентів і відвезти їх інститутським автобусом до старих приміщень «Ватри», що на вул. Заводській (тепер – вул. Бродівська), де вони вручну нанизували заготовки на дроти, після чого їх хромували у звичайних відрах. Відібрані екземпляри покрили лаком у будинку побуту «Пенза» (тепер – «Роксолана»). Символ значка – випукло виконаний стетоскоп. Праворуч – напис у чотири рядки «25 лет ТГМИ 1957-1982» на тлі стилізованого червоно-лазового прапора УРСР.

Медаль для проректорів

медалі трьох різновидів – ректорську, велику та пам'ятну. Перші дві носять на шиї на ланцюжках під час урочистих засідань вченої ради або святкових

Медаль медичного факультету

Медаль стоматологічного факультету

Медаль факультету іноземних студентів

Медаль факультету післядипломної освіти

Медаль фармацевтичного факультету

го кольору, на її тлі – мікроскоп. Виготовлено п'ять екземплярів медалі: один – для декана медичного факультету та чотири – для директорів ННІ, які

